

LETO XXXIV / ŠTEVILKA 4, APRIL 2002 / POŠTNINA PLAČANA PRI POŠTI 2380 SLOVENJ GRADEC / CENA 330 TOLARJEV

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC**

U V O D N I K

NEKOČ JE BILO DRUGAČE OBISKALI SMO KORATOVO KMETIJO NA OJSTRICI

Ni bilo naključje, da smo učenci in učiteljci POŠ Ojstrica te dni obiskali Koratovo kmetijo na Ojstrici, kajti kar dva njihova sinova Marko in Matej sta naša učenca, kmetija pa ponuja bogato paleto zgodovinskih izzivov.

Želeli smo pogledati nazaj, v preteklost, v način življenja prednikov, spoznati šege in običaje, povezane z delom in dogodki iz takratnega življenja.

Nekoč je bilo drugače, je bila tema projektnega dne, ki je minil ustvarjalno in poučno in bil še kako zanimiv.

Učenci so ustvarjali razdeljeni v tri skupine.

Prva skupina je pripravljala **klocove** in **proseni nudeljne**.

Druga skupina je poskušala priklicati v spomin čas izdelovanja rož in venčkov iz papirja. Čas, ko so take, doma izdelane rože, krasile cerkve in križe in ko so iz njih izdelovali venčke, ki so jih dekleta ponosna nosila.

V veliko pomoč so nam bile mame in babice, ki smo jih povabili medse. Medtem, ko so roke pridno ustvarjale in so se dekleta učila različnih veščin, so gospodinje pripovedovale o svojih izkušnjah,

dobrih jedeh, izmenjale kuharske skrivnosti in recepte. Koratova in Stoslova babica pa sta povedali še marsikaj zanimivega o starih, drugačnih časih.

Tretjo, fantovsko skupino je v preteklost popeljal Koratov dedek. Pokazal in povedal je o svojih bogatih izkušnjah pri izdelovanju pletenih košar, metel, cokel in drugih pletenih izdelkov. Kuhinja v stari hiši je bila prijetno topla in fantje so z velikim veseljem poprimili za delo, ki je bilo še kako zanimivo.

Čas je čisto prehitro minil. Da bi lahko poskusili in pogledali vse tisto, kar smo se novega naučili in spoznali, smo si delo in izdelke tudi predstavili.

Pleteni izdelki in izdelano cvetje so okrasili domačo krušno peč, nudeljni pa so šli prav vsem dobro v tek.

Prijetno vzdušje, klepet in nove izkušnje bodo prav gotovo ostale v lepem, nepozabnem spominu.

Družini Korat se najlepše zahvaljujemo za pomoč in gostoljubje.
Tekst in foto ALEKSANDRA ROŽIČ, prof. razrednega pouka
OŠ Neznanih talcev Dravograd, POŠ Ojstrica

KLOCovi in PROSENI NUDELJNI

Testo:

1 kg moke, 1 jajce, ščeplj soli,
1 žlica margarine,
1/2 l toplega mleka,
sladkor za kvasni narastek.
Iz sestavin pripravimo testo, ki
naj 1/2 ure počiva.

KLOCov NADEV:

suhe hruške, sladkor po okusu,
v mleko namočen bel kruh,
1 žlico kisle smetane.
Iz posušenih hrušk skuhamo
kompot, jih odcedimo ter
zmeljemo. Dodamo sladkor in
v mleku namočen kruh ter
nazadnje še kisló smetano.

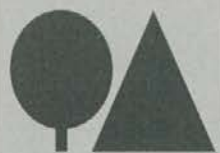
PROSENI NADEV:

prosená kaša, sladkor po
okusu, 1 jajce, kislá smetana.
Proseno kašo spečemo na
mleku, dodamo kisló smetano,
jajce ter sladkor po okusu.
Testo tanko razvaljamo, nanj
nadevamo nadev in izdelamo
nudeljne. Lahko jih spečemo
na olju ali skuhamo v slanem
kropu.

Dober tek

Hvala za prve koroške
kuharske recepte in lepo
zgodbo na temo, kako je
bilo nekoč. Če znamo in
hočemo je lahko velikokrat
lepo. Oglasite se svojimi
recepti, predlogi in nasveti.
Marlena Humek

MEDNARODNO STROKOVNO SREČANJE - DNEVI VARSTVA GOZDOV 2002 V MURSKI SOBOTI

GORAZD MLINŠEK, univ.dipl.inž.gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Gozdovi so podvrženi najrazličnejšim škodljivim vplivom, kateri so nastali zaradi najrazličnejših nepremišljenih posegov v gozdni prostor in porušitvijo naravnega ravnotežja med rastlinskim in živalskim svetom. Težave so v gozdnem prostoru prisotne tako doma kot širom po svetu. Zato je varstvo gozdov zelo pomembna naloga gozdarjev, zelo pomembno pa je tudi medsebojno izmenjavanje strokovnih informacij iz področja varstva gozdov.

28. in 29. marca 2002 je potekalo v Murški Soboti mednarodno srečanje strokovnjakov varstva gozdov. Na srečanju so poleg domačih strokovnjakov gozdarskega inštituta Slovenije in Biotehniške fakultete, oddelka za obnovljive vire in gozdarstvo ter Zavoda za gozdove Slovenije, sodelovali gozdarski strokovnjaki iz Hrvaške (Gozdarska fakulteta iz Zagreba, gozdarski inštitut iz Jastrebarskega, javno podjetje Hrvatske šume), iz Bosne (Gozdarska fakulteta iz Sarajeva, Ministrstvo privrede Sarajevo, JP Sarajevo šuma in Hercegbosanske šume). Med povabljenimi smo bili tudi vodje odsekov za gojenje in varstvo gozdov posameznih območnih enot ZGS.

Prvi dan je posvetovanje potekalo kabinetno. Gozdarski strokovnjaki so nas seznanili z najrazličnejšimi težavami v gozdnem prostoru in reševanju teh. V slavonskih hrastovih gozdovih imajo težave z malimi gladalci. Pet parov pravih miši težkih 300 g lahko da v enem letu potomstvo 6.000.000.000 miši (izračunano ob upoštevanju idealnih pogojev za razmnoževanje). Na Hrvaškem in v Bosni povzročajo veliko škodo v gozdovih ogenj. Gozdnih požarov je največ v hrvaških obalnih predelih in na otokih, v Bosni na planotah v sestojih iglavcev, v Sloveniji pa na Krasu. V Bosni evidentirajo samo požare, ki povzročajo škode, saj

Mlin na Muri.

Fotografije Gorazd Mlinšek

Udeleženci strokovnega srečanja v Polanskem logu.

je požiganje travinj in grmišč tam med ljudmi še globoko zakoreninjeno.

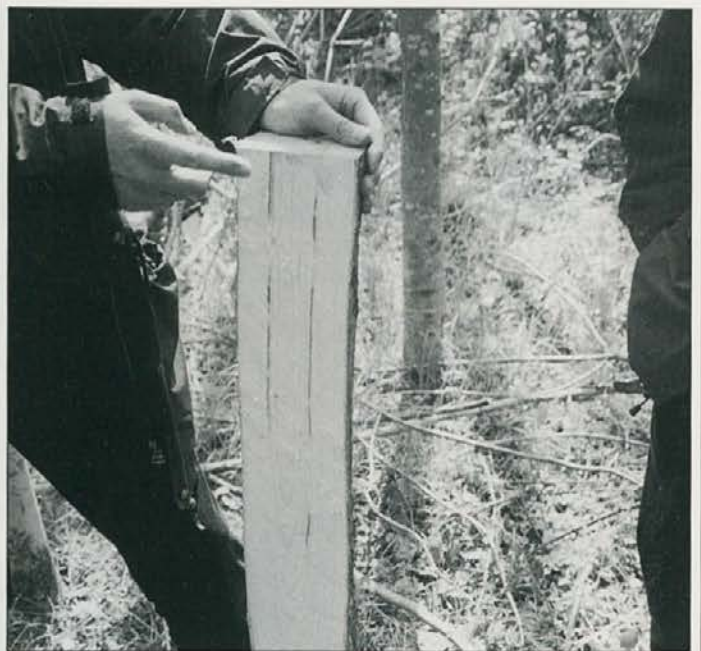
Preventivna protipožarna služba je zelo pomembna za varstvo gozdov. Hrvaški gozdarji porabijo za preventivno požarno varstvo (protipožarno stražo, izdelavo protipožarnih presek in stez, drugo...) 30 000 delovnih dni. V Sloveniji imamo v letu 2002 planiranih čez 3000 delovnih dni za preventivno protipožarno varstvo (OE Sežana, OE Postojna). Po ognju poškodovano drevje pogostokrat napadejo najrazličnejši podlubniki, saj se že malo ožganemu drevesu življenska moč (vitalnost) zelo zmanjša. Za preventivni kontrolni pregled številčne prisotnosti in ulov podlubnikov so zelo uporabni razni feromonski

Živi in mrtvi drevesni spomenik.

Udeležence srečanja sta vodila po prekmurskih gozdovih vodja OE Murska Sobota Štefan Kovač (desno) in revirni gozdar Janez Kolenko.

Prerez po jelenju poškodovanega drevesa.

Fotografije Gorazd Mlinšek

Sveže poškodbe po jelenju.

Posamezna zaščita sadik v Črnem logu.

preparati. Najbolj učinkovit za ulov malega smrekovega lubadarja je feromonski preparat Chalcoprax, za velikega lubadarja pa preparat Pherophrax. Od lovnih pasti je najbolj učinkovita zvezdasta past (Theysonova). V eni pasti obešena preparata Chalcoprax in Pherophrax se ne smeta med seboj dotikati, saj učinek posameznih vonjav ni izrazit.

Goste so naši strokovnjaki seznanili tudi z osnutkom Zakona o gozdnem reprodukcijskem materialu in o Pravilniku o varstvu gozdov.

Terenski del strokovnega srečanja je potekal v gozdovih Polanskega loga in Črnega loga v Območni enoti Murska Sobota. V nižinskih gozdovih črne jelše in jesena, kjer so tudi ostanki prvotnih hrastovih gozdov (dob), vršijo gozdarji obnovo s sadnjo na 3/4 obnovitvenih površin in na 1/4 površine izvajajo priprave za naravno obnovo. V pomlajenih površinah povzročajo veliko škodo srnjadi in jelenjadi. Prekmurje je izrazito kmetijsko področje, kjer so posamezne gozdnate oaze

(manjši kompleksi), v katerih si najde varstvo preštevila divjad. Vse več je jelenov, ki prihajajo v Prekmurje iz Madžarske. Škode po divjadi so iz leta v leto večje.

Prvotno so varovali mlado drevje pred objedanjem srnjadi in lupljenjem, katerega povzročata jelenjadi s kemičnimi premazi, danes pa uporabljajo za zaščito sadik pred parkljasto divjadjo mrežaste tulce. Večje sadike še premazujejo s kemičnimi premazi (Cervacol, Cervastop). Vrednost sortimentov po jelen-

jadi poškodovanega drevesa se zmanjša za 50 odstotkov. V mladosti poškodovano lubje zaraste. Po lupljenju nastalo rano okužijo glive, ki se vzdolžno selijo po deblu in razgrajujejo les.

Z opozorilom prekmurskih gozdarjev, da poškodb po divjadi, predvsem pa po jelenjadi, ne smemo zanemarjati, sem se poslovil od vseh udeležencev, saj so tudi v našem območju vse bolj pogoste poškodbe na gozdnem drevju po jelenjadi. Kmetje pa opozarjajo tudi na vse večjo škodo na njivah. ▲

PONOVNI ZALET KOROŠKEGA GOZDARSKEGA DRUŠTVA

GORAZD MLINŠEK, univ.dipl.inž.gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Vrsto let so bili gozdarji in lesarji Koroške regije stanovsko povezani v DIT (Društvo inženirjev in tehnikov) v okviru Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec. Leta 1998 pa smo se gozdarji registrirali v samostojno društvo gozdarjev. Registrirano je bilo Koroško gozdarsko društvo, v katerega so včlanjeni poleg gozdark in gozdarjev Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Slovenj Gradec in Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec tudi koroški lesarji ("Lesna" Slovenj Gradec) in drugi, kateri se radi družijo v gozdno naravoslovno usmerjeni družbi.

5. aprila 2002 smo se člani društva zbrali na občnem zboru KGD (Koroško gozdarsko društvo) v gostilni Murko v Slovenj Gradcu. Stari predsednik KGD Ernest Ruter je podal poročilo o štiriletnem delovanju društva, katerega delovanje je zadnji dve leti opešalo. Najbolj aktivni smo bili na športnih srečanjih doma in v tujini (smučanje, odbojka). Organizirana je bila petdnevna strokovna ekskurzija v Makedonijo. Društvo je sodelovalo tudi v Tednu gozdov in Evropohodu 2001. Prijavilo se je tudi na razpis Phare programa za pridobitev sredstev za gasilno Viharnik.

Na srečanju smo izvolili nove organe KGD. Novi predsednik društva je postal

Stari predsednik KGD Ernest Ruter podaja poročilo o delovanju društva v preteklem obdobju.

Karel Zagorc, energije poln upokojeni diplomirani gozdarski univerzitetni inženir. Trdno mu bo stal ob strani podpredsednik društva Branko Gradišnik, vodja odseka za načrtovanje javne gozdarske službe Območne enote Slovenj Gradec. Novi predsednik je podal nekaj predlogov za aktivno delovanje društva v naslednjih dveh letih. Pomembna se mu zdijo skupna druženja, tako na strokovnem kot na družabnem področju, zanemariti ne bomo smeli stikov z javnostjo (sodelovanje pri raznih aktivnostih z mladino, lastniki goz-

Novi predsednik KGD Karel Zagorc je poln energije prevzel vodenje društva.

Fotografiji Gorazd Mlinšek

dov, ljubiteljev narave,...). Zanimiva bodo strokovna predavanja, pa tudi kakšna strokovna ekskurzija.

Člani društva si moramo prizadevati in stati novemu vodstvu Koroškega gozdarskega društva trdno ob strani. Tako bomo lažje ohranjali v času najrazličnejših političnih pritiskov na našo stroko njeno pomembnost v našem prostoru. ▲

DESETO SREČANJE UPOKOJENIH KOROŠKIH GOZDARJEV

JOŽE LOGAR

V ČETRTEK,
DNE 6. 6. 2002
NA IVARČKEM JEZERU V KOTLJAH

Letna srečanja nam upokojenim gozdarjem, kot tudi ostalim sodelavcem Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec, veliko pomenijo, kar dokazujemo z izrednimi obiski na vseh dosedanjih prireditvah.

Dolga leta smo živeli skupaj kot pošteni sodelavci, bili zelo ustvarjalni tako na področju gozdarstva kot tudi na področju razvoja celotnega podeželja. Veseli nas, da tradicijo našega spoštovanja ohranjamo še danes in upamo, da jo bomo obdržali tudi v bodoče.

Leta 1992 smo ustanovili klub koroških gozdarjev z željo, da ohranimo stike nekdanji sodelavci med seboj in tudi z aktivnimi sodelavci v Gozdnem gospodarstvu. Klub smo ustanovili "amatersko", članstvo pa je prostovoljno. Danes je v klub včlanjenih preko 500 članov. Upravni odbor kluba je voljen, člani odbora pa so predstavniki bivših gozdnih uprav ter ostalih obratov in skupnih služb Gozdnega gospodarstva. Upamo, da smo pri svojem delu tudi uspešni.

V minulih desetih letih so bila naša srečan-

Ivarčko jezero

ja uspešna z izredno veliko udeležbo. Vsako leto je bilo prisotnih več kot dvesto članov. Z veslim kulturnim programom popestrimo dobrodošlico in s tem skušamo udeležencem polepšati dan. Lokacije srečanj smo skušali približati vam. Začeli smo na Ivarčkem jezeru, nadaljevali v Dravogradu, nato v Kotljah pri Dularju, lansko leto pri Roginu v Podgorju, deseta obletnica pa bo zopet na Ivarčkem jezeru v Kotljah.

Upamo, da nam bo srečanje uspelo. Pripravljen bo primeren, udoben prostor s pestro postrežbo. Dan bomo popestrili tudi z bogatim kulturnim programom, za kar gre zahvala našim sponzorjem. Že poznan sponzor je Gozdno gospodarstvo, za kar

se mu že vnaprej zahvaljujemo, zahvaljujemo pa se tudi ostalim, ki se bodo še izkazali.

Protokol:

1. sprejem ob 10. uri
2. malica od 10. do 11. ure
3. pozdravni govori ob 12. uri
4. kulturni program od 12. do 13. ure
5. kosilo ob 13. uri
6. prosta zabava do večera.

Obiskali vas bodo naši terenski pokrovitelji. Prijavite se!
Veslimo se vaše družbe.
PREPRIČANI SMO, DA BO VESELO! ▲

INFORMATIVNI GOZDARSKI STORŽI V APRILU

GORAZD MLINŠEK, univ.dipl.inž.gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Podpisana je pogodba o vlaganjih v gozdove za leto 2002. Gozdarska stroka javne gozdarske službe (ZGS) načrtuje ob pomoči gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtov letne plane za sečnjo, gojenje in varstvo gozdov. Letni plani morajo biti usklajeni z ureditvenimi in gozdnogojitvenimi načrti, kateri nam ob pravilno postavljenih dolgoročnih in kratkoročnih etapnih ciljih pomagajo ob upoštevanju naravnih zakonitosti pri določitvi pravih ukrepov (sečnja, nega) v večnamenskem gozdu. Vsa gojitvena dela v letnih planih načrtujemo v posameznih objektih (negovalne enote ali del negovalne enote) po nujnosti del (zelo nujno, srednje nujno, manj nujno), čeprav je vsak pravočasen ukrep v mladem gozdu, ne glede na nujnost, zelo pomemben za nadaljnji razvoj gozda. Vsak gojitveni in varstveni ukrep je količinsko ovrednoten (pri obnovi, negi s površino, na kateri bomo ukrepali in številom potrebnih delovnih ur ali dni določenih na osnovi normativov). Pri določanju norm, katere so potrebne za obračun del, je poleg razvojne oblike gozda upoštevana tudi težavnost terena. Norme morajo biti realno določene, zaradi previsokih norm je lahko delo slabo opravljeno, v gozdu pa so lahko povzročene velike poškodbe. Država daje za vzpodbude pri opravljanju gozdno gojitvenih in varstvenih del določeno količino denarja lastnikom gozdov, kateri imajo letno planirana gojitvena dela v gozdu. Delež plačila za vzpodbude za gojitvena dela je odvisen tudi od stopnje poudarjenosti funkcij in demografske ogroženosti kraja, kjer prebiva lastnik gozda. Iz proračunskega denarja dobi lastnik plačane načrtovane sadike in material za zaščito sadik pred parkljesto divjadjo. Vsa dela v gozdu (tako v zasebnem kot v državnem) morajo revirni gozdarji odrediti po ustreznem postopku z odločbo. Po opravljenem delu revirni gozdar opravi pregled in prevzem posameznih načrtovanih del. Prevzemu sledi obračun opravljenih in prevzetih del po navodilih Odredbe o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove iz sredstev proračuna Republike

Inštruktorju iz Postojne so prisluhnili tudi lastniki gozdov KE Črna.

Fotografiji Gorazd Mlinšek

Gozd ni odlagališče avtomobilske pločevine.

Slovenije (Uradni list RS št. 58/1944) in Odredbi o spremembah in dopolnitvah o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove iz sredstev proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS št. 82/1999). Dela lahko opravlja lastnik sam ali ob medoseski pomoči ali da pooblastila drugemu izvajalcu. Možna pa je tudi pomoč registriranega strojnega krožka. Izplačilo vzpodbud poteka različno hitro - odvisno od količine denarnih sredstev, dinamike porabe finančnih sredstev, predvsem pa odnosov med pristojnimi službami za gozdarstvo in kmetijstvo. Iz leta v leto je manj denarja za vlaganje v gozdove, kar pa onemogoča popolno izvedbo načrtovanih gojitvenih in varstvenih del. Manjša vlaganja v gozdove lahko povzročijo v prihodnosti slabo stabilnost gozdov.

Ne glede na težave, s katerimi se vsakodnevno ukvarjamo

gozdarji javne gozdarske službe, pa opravljamo kljub slabim mesečnim dohodkom in zmanjševanju števila zaposlenih, vendar vsa redno načrtovana dela.

Sadnja je v zasebnih gozdovih zaključena, v državnih gozdovih poteka sadnja še v višjih predelih, zato so skladiščene izkopane sadike v hladilnici drevesnice "Omorika". V drevesnici "Omorika" vzgajajo sadike za gozdnogospodarska območja Slovenj Gradec, Celje, Nazarje in Maribor (del). Posajene sadike bo potrebno zaščititi pred objedanjem, drgnjenjem in lupljenjem z najrazličnejšimi zaščitnimi sredstvi. Upamo, da bodo potrebna zaščitna sredstva pravočasno dobavljena.

V gozdu je potrebno ohranjati biološko ravnovesje vseh živih organizmov. Ohranjanje biološkega ravnotežja je tudi naloga gozdarjev na terenu. Ohranjati

je potrebno redke grmovne in drevesne vrste in njihov življenjski prostor. Poskrbeti je potrebno za redke in ogrožene živalske vrste ter njihov življenjski prostor. V gozdu načrtno puščamo posamična odmrleta drevesa (dupla). Zanimarjati ne smemo mokrišč in vodnih površin v gozdu. Izvajati moramo prilagojeno gospodarjenje v predelih gozda, kjer so redke rastlinske in živalske vrste. Med ogroženimi živalskimi vrstami je tudi divji petelin. Največ rastišč divjega petelina je v višjih predelih zgornje Mežiške doline. Nujno je, da revirni gozdar spoznava obnašanje in življenjski prostor te skrivnostne gozdne kure v svojem revirju. Marsikdo med nami je pričel svoj "šiht" že v zgodnjih jutranjih urah z opazovanjem in zaslišanjem divjega petelina. V premeru 500 metrov od središča rastišča in zaščitnih con divjega petelina ni dovo-

ljeno od 1. marca do konca junija kakršno koli delo v gozdu.

V letu 2002 bodo gozdarji odseka za načrtovanje (OE Slovenj Gradec) ob pomoči gozdarjev KE Radlje izdelali detajlni popis gozdov v gozdno gospodarski enoti Radlje - levi breg (levi breg Drave v občini Radlje).

Popis bo služil za izdelavo desetletnega gozdnogospodarskega načrta. 25. in 26. aprila so potekala skupna pripravljajna dela na terenu, kjer smo predhodno reševali probleme, ki so se pojavili pri delu v gozdu v preteklem deceniju in se pripravljali na temeljiti popis v naslednjih mesecih.

22. april je svetovni dan zemlje. Ta dan se zavemo, kako "zasvinjana" je naša Zemlja. Oddolžiti se ji želimo z najrazličnejšimi čistilnimi akcijami. Tudi gozdarji smo bili aktivni pri teh akcijah lokalno različno. Pripravili smo sezname divjih odlagališč v gozdu, se povezali z lokalnimi skupnostmi in društvi (turistična društva, lovske družine) pa tudi s šolami. Zelo aktivni so bili tudi gozdarji - lovci v KE Črna, KE Radlje, KE Prevalje, KE Slovenj Gradec. V Javorju so ob pomoči gozdarjev osnovnošolci očistili tudi gozdno okolico najvišje šole v Sloveniji.

Na področju izobraževanja lastnikov gozdov so ob pomoči inštruktorjev Srednjega gozdarskega šolskega centra iz Postojne izdelali terenski gozdarji dvodnevni tečaj iz varnega dela z motorno žago v KE Prevalje in KE Črna ter enodnevna tečaja - varno delo s traktorjem v KE Slovenj Gradec in KE Mislinja.

V KE Črna je vodja krajevne enote Milan Golob pripravil prispevek za mariborsko TV. Za oddajo "Naš vrt - spoznavanje posameznih drevesnih vrst" je predstavil cempin na Pudgarskem (Pinus cembra). O sadnji pa je pripravila Zdenka Jamnik (KE Radlje) prispevek za radio Radlje. V aprilu smo pričeli s prvimi pripravami na regijski kviz o spoznavanju gozda za četrtošolce osnovnih šol, 29. maja, v času Tedna gozdov, na Grmovškovem domu na Pohorju (Pungart), v slučaju slabega vremena pa v osnovni šoli Mislinja.

Kljub deževnemu aprilu smo bili gozdarji OE Slovenj Gradec zelo aktivni na vseh področjih. ▲

DREVESNI

STRMČNIKOVA BELA GABRA NA TOLSTEM VRHU NAD RAVNAMI

GORAZD MLINŠEK, univ.dipl.inž.gozdarstva, ☎: Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Na nekdanj strmem Strmčnikovem pašniku je zrastle 57 cm debel beli gaber. Foto Gorazd Mlinšek

Močno razvejani beli gaber v neposredni bližini Lipovnikove posestne meje. Foto Gorazd Mlinšek

V najrazličnejših knjigah o drevesnih vrstah je opisan beli gaber (Carpinus betulus) kot listopadno drevo, katero zraste tudi 25 do 30 metrov visoko, v debelino pa do 70 cm. Krošnje ima močno razvejano, deblo je ponavadi zasukano in rebrasto. Skorja belega gabra je tanka, gladka in svetlosive barve. Koreninski sistem ima zelo močno razvejan, prilagojen globini tal. Rad ima rahla in bogata tla. Je sredneljubna drevesna vrsta, listi so 5 do 10 cm dolgi, do 7 cm široki, na robovih rahlo nazobčani.

Beli gaber raste v številnih gozdnih združbah, od nižin do nadmorske višine 800 do 900 m. Razširjen je predvsem v srednji in južni Evropi in jugoahodni Aziji.

Les belega gabra je trd, zato je bil včasih zelo pomemben za kolarstvo. Zelo primeren je tudi za živo mejo izven gozdnega prostora.

Pri nas redko najdemo v gozdu debela drevesa belega gabra. Zato si zaslužita Strmčnikova bela gabra na Tolstem vrhu nad Ravnami na Koroškem, da objavim njuni fotografiji. Rasteta na nekdanj negozdni strmi površini v neposredni bližini Lipovnikove posestne meje. Strmo pašno pobočje so prerasle številne pionirske drevesne vrste (drevesa z lahkim semenom, katera potrebujejo veliko svetlobe in se prve nase-

lijo na negozdna tla). Verjetno sta bila med njimi tudi Strmčnikova bela gabra. Pionirske drevesne vrste so zamenjale bolj zahtevne drevesne vrste, katere pa potrebujejo manj svetlobe. Okoli omenjenih gabrov rastejo močno razvejane buke in posamezni macesni. Bukev je v preteklosti veljala za plevel, zato so jo močno izsekovali (drva, oglje) in slabo gospodarili z njo, čeprav so naša pobočja v preteklosti porasli predvsem bukovi gozdovi s primesjo jelke, smreke in posamezno drugih drevesnih vrst. V prsni višini sta gabra debela med 50 in 70 cm, njuni razvejani krošnji dajeta varstvo številnim pticam, vevericam in drugim malim gozdnim živalim. Naj rasteta v družbi še ostalih tanjših gabrovih dreves še vrsto desetletij! ▲

VSE OB PRAVEM ČASU

LUBI SVETUJE

FRANJO ŠTERN, inž.gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Obstaja knjiga, ki jo je napisala Johanna Paungger, ena izmed desetih otrok hribovske družine s Tirolske in sodi med redke ljudi v okolju katerih so spoznanja o naravnih ciklusih preživela stoletja ter so v celoti prehajala iz generacije v generacijo. Ta spoznanja so ti ljudje prenašali v prakso in skozi čas ugotavljali, da to res drži.

Uspeh našega delovanja pa ni odvisen samo od tega, koliko smo za to usposobljeni in opremljeni, ampak odločilno vpliva nanj čas v katerem delujemo. Ljudje so nekoč za ta pravila zvedeli z opazovanjem. Odkrili so, da je način in uspeh številnih vsakodnevnih in manj vsakodnevnih opravil v veliki meri določen z vsakokratnim položajem lune.

Že v mladosti, ki so jo zapisali stari Severnoameriški Indijanci je veliko resnice.

Ta pravi tako;

Če ne prej, takrat, ko bo zadnje drevo izrevano, zadnja reka zastrupljena in bo zadnja riba ujeta, boste končno ugotovili, da človek ne more jesti denarja.

Ti procesi in pravila veljajo tudi za gozdarjenje.

Les že tisočletja služi človeku za ogrevanje, za izdelavo orodja, hiš, zaščito in po zaslugi velikih rezbarjev zadovoljuje njegov čut za lepoto. Ena najpomembnejših nalog našega časa je, da zaščitimo in ohranimo gozdove na zemlji, ki so izvor tega bogastva. V okviru gesla »rešimo gozdove« je lahko pomemben prispevek tudi ponovno odkritje in upoštevanje starih pravil o vzdrževanju in sečnji gozdov.

Les je zelo živa snov. Tudi, ko drevo posekamo, živi les dalje, pravimo »dela naprej«. Glede na vrsto lesa, letni čas, na čas sečnje se les suši počasi ali hitro, ostaja mehek ali otrdi, postane lahek ali ostane težek, dobi razpoke ali ostane nespremenjen, se upogne ali ostane raven, postane črvin, trohni ali pa ostane zaščiten pred škodljivci in trohno.

Zanimivo je, da les, ki raste v levo, po sečnji dela naprej močneje kot na primer tisti, ki raste ravno in v desno. Razen tega strela udari izključno v drevesa z levosučno rastjo. Lesna podjetja v nekaterih delih sveta, na primer v Braziliji, zaključujejo pogodbe o dobavi lesa točno do določenega dne.

Kdor hodi skozi življenje z odprtimi očmi, bo našel na številnih mestih, še posebno v Alpah in muzejskih vasicah žive dokaze, ki govorijo o veljavnosti pravil pravega časa za sečnjo lesa. Nemogoče je misliti, da naši predniki niso poznali teh pravil saj so se njihove gradnje stoletja upirale vremenskim neprilikom. Marsikateri upokojeni gozdar se morda še spominja pripovedi starega očeta o tem, kako zelo natančno so se včasih gozdarji ravnali po pravem času za posamezne vrste lesa in kako natančen letni plan sečnje so izdelali.

Sredstev za zaščito lesa niso poznali. Ker pa so upoštevali pravi čas, je kvaliteta lesa in seveda izdelka vedno ustrezala željenemu.

Pravi čas za sečnjo lesa:

Obsežna pravila, ki sledijo, izvirajo iz starih časov, na razpologo je celo prepis iz leta 1912:

Čiščenje in redčenje gozda

Vsak gozd moramo negovati, da nam bo dajal največje donose. Najboljši dnevi za čiščenje grmovja so 3.april, 30.julij in 22.junij. Uspeh dela bo še večji, če padejo ti dnevi v obdobje pojemajoče lune ali na »praznik naše gospe«, to je 15.avgust in 8.september. Na te dneve izsekana drevesa in grmi ne bodo več rasli. Druga možnost za redčenje so zadnji trije dnevi februarja, če so v pojemajoči luni. Takrat posekan les ne raste več, še korenine strohni.

Les za orodje in pohoštvo

Tak les mora ostati čvrst in se ne sme razsušiti. Obdržati mora svojo obliko.

Da obdržimo tako kvaliteto lesa moramo les sekati v prvih osmih dneh po decemberskem mlaju v vodnarju ali ribah. Druga možnost je 26.februar, če je v obdobju pojemajoče lune, še posebej, če je istočasno luna v znamenju raka.

Trd les, ki ne trohni in ne gnije

Da les ne bo trohnel ga moramo posekati v zadnjih dveh dnevih v marcu, če sta v pojemajoči luni in v znamenju rib. Ti dnevi ne pridejo vsako leto naokoli. Drugi primerni dnevi so še: dan novega leta, 7.januar, 25.januar, 31.januar ter 1. in 2.februar. V teh šestih dneh posekan les ne bo trohnel in ne bo črvin.

Iz takega lesa naj bi bili narejeni temelji plavajočih Benetk.

Les, ki ne gori

Kdor je že kdaj obiskal muzejsko vas Kramsach na Tirolskem je prav gotovo videl tudi klopi okoli ognjišč, burkle za ognjišča, burkle za ponve, loparje za vstavljanje in jemanje kruha iz peči in lesene kamine. Res je čudno, da si komaj kdo postavi vprašanje kako to, da so polkrožne lesene burkle, s katerimi so jemali ogleno žareče lonce in ponve z ognjišča, tako vzdržljive, saj so vzdržala stoletja, ne da bi zgorele. Ali zakaj les, ki je bil neposredno izpostavljen ognju ni zagorel. Resnica je samo v določenem času v katerem je bil les posekan.

1.marec, še posebno po sončnem zahodu posekan les je odporen na ogenj-neodvisno od položaja lune in znamenja skozi katerega luna takrat potuje.

Druga možnost za sečnjo lesa, da bo ognjeodporen je lahko dan mlaja, vendar samo če sovpada z zvezdnim znamenjem tehtnice (samo enkrat do dvakrat na leto). Ta les se ne krči, obdelujemo ga lahko svežega, brez predhodnega sušenja. Skoraj enako primeren je zadnji dan decembrskega mlaja in zadnjih 48 ur pred marčevskim mlajem.

Les, ki se ne krči

Za veliko področij uporabe lesa je pomembno, da se les ne krči. Za takšen les je najbolje, da ga sekamo na dan svetlega Tomaža (21.12.) med 11. in 12. uro. Tudi na splošno je to najboljši dan za sečnjo. Po tem dnevu-z nekaj izjemami-naj bi sekali les v zimskem času samo še v pojemajoči luni.

Druga možnost za sekanje lesa, ki se ne bo krčil so februarški večeri po sončnem zahodu

v pojemajoči luni, 27.september, trije dnevi na mesec po mlaju, 15.avgust in 8.september-če sovpadajo z rakom. Tudi, če sekate les ob mlaju v znamenju tehtnice, se ne bo krčil in ga lahko takoj obdelujete. Les, ki ga posekamo februarja po sončnem zahodu, bo poleg tega s starostjo postal trd kot kamen.

Les za deske, predelavo na žagah in gradbeni les

Za deske in les za predelavo na žagah je primeren čas rastoče lune v ribah, po tem škodljivci ne napadajo desk in drugih vrst lesa. Zvezdno znamenje ribi je v rastoči luni samo v obdobju od septembra do marca.

Les za mostove in čolne

Ali ste že kdaj šli preko lesenega mostu v dežju? Potem veste, da je najboljši, da se trdno oprimate ograje, ker na spolzkih tleh zelo drsi. Vsi stari potočni mostički v Alpah so varni za hojo, ne gnijejo in kažejo videz kot da so zgrajeni za večnost. Vsak planinec je že izkusil, da današnja planinska in turistična društva očitno pri gradnji lesenih mostov v alpskih predelih in na turističnih poteh ne upoštevajo več teh vplivov.

Les za mostove, ladje, čolne in splave je dobro posekati pri pojemajoči luni v enem izmed znamenj vode (ribi ali rak). Tak les ne gnije, ne prhni in je varen za hojo.

Les, ki ne razpoka

Najboljši, da les, ki ne bo razpokal (za pohoštvo in rezbarjenje) posekamo v dnevih pred novembrskim mlajem.

Enakovredni dnevi so 25.marec, 29.junij in 31.december. Les, ki ga posekamo v teh treh dneh, ne razpoka, vendar mora drevo pasti z vrhom proti dolini, oziroma če sekamo na ravnini mora vrh ostati nekoliko dalj časa na deblu, da stečejo poslednji sokovi iz debla proti vrhu. Les, ki ga moramo hitro vgraditi, tak primer je hitra gradnja po požaru, v nobenem primeru ne sme kasneje razpokati. Najboljši čas za tovrstni les je 24.junij med 11. in 12. uro opoldne (12. in 13. uro v poletnem času). Včasih je bil to poseben čas: drvarji so množično odhajali v gozd in žagali točno eno uro, ki jo je odmerilo bitje na zvoniku.

Božična drevesca

Na koncu še nasvet za »mirni čas leta«. Novoletne jelke, ki jih posekamo tri dni pred enajsto polno luno v letu (v glavnem novembra, včasih tudi decembra) zelo dolgo obdržijo iglice. Včasih so ta drevesca gozdarji označili z luninim žigom in bila so nekoliko dražja kot ostala božična drevesca. Tudi smreke ne izgubljajo svojih iglic, vendar jih je potrebno hraniti na hladnem do Božiča. Svoje iglice pa potem vseeno izgubijo hitreje kot jelke.

Jasno je, da ne moremo vedno točno v treh dneh pred enajsto polno luno posekati svojega božičnega drevesa.

Zato še dodaten napotek: božična drevesa in drugi okras trajajo dalj in iglice jim ne odpadajo tako hitro, če je čas sečnje v obdobju rastoče lune. ▲

Povzetke iz knjige Vse ob pravem času zapisal Franjo Štern inž. gozdarstva.

NA OBISKI PRI SGERMU

LUDVIK MORI

Gozd je naše naravno bogastvo in vedno se človek prijetno počuti, kadar zaide vanj, še posebno zgodaj spomladi, ko se po dolgotrajni boleznih nadihaš svežega zraka.

Z naše, perniške strani je lep pogled na obširne pohorske gozdove. Večkrat sem v Viharniku zasledil zapis o pohorski kraljici smrek, ki v višino meri skoraj 64 metrov, njen obseg pa v prsni višini 130 cm, s trakom pa v objemu 350 cm. In ta velikanka je okras ne le Pohorja, ampak cele Evrope. O tej lepoticici so poročali številni časopisi in tudi TV, jaz pa sem bolj povrtal v Sgermov rod, od kod izhaja in kako gospodarijo na kmetiji. Ker je bil delovnik, je bil večji del moj sogovornik še vedno vitelen dedek Rudolf. Že pred dvema letoma si je naložil deveti križ, vendar bi zlahka prikrikl deset let. Čeprav sva se srečala prvič, je med nama naveza stekla gladko, kot da se že dolgo poznavata. Povedal je, da so pred več sto leti njegovi davni predniki Sgermovi privandrali na Pohorje iz Borovnice, iz Avstrijske Koroške in se nastanili tu na Zgornji Orlici, kjer je domačija dobila ime po priimku prvega lastnika.

Rudi je povedal, da je tudi očetu bilo tako ime, dedku pa je bilo ime Ignac in nadaljeval: "Očetu Rudolfu in materi Mariji sta se rodila dva fanta in dve dekleti. Brat Franjo je bil profesor na gozdarski fakulteti, jaz pa sem prevzel kmetijo. Svojo življenjsko sopotnico sem si našel v Dovžah pri Mislinji, kamor sva s stricem hodila "po kupčiji" in se večkrat ustavila pri Pušniku, kjer sem spoznal Elizabeto, svojo ženo. Žal, pa mladostniške ljubezni niso uživala dolgo. Nad našo deželo so se zgrnili temni oblaki druge svetovne vojne in kot mnogi drugi, sem bil tudi jaz prisilno mobiliziran v vojsko. Predolg bi bil zapis, če bi opisal vse, kar sem hudega doživljal skupaj z drugimi in večkrat le za las ušel smrti, bil sem ranjen, pa tudi ujetništvo sem okušal." Morda je Rudijeva srečna vrnitev pogojena tudi z vrlino, da nikoli, tudi v vojni ni gojil strasti po maščevanju in ubijanju.

Rudi nadaljuje: "Med vojno tudi v domovini ni bilo kaj prida. Mnoge kmetije so bile izpostavljene dvema nasprotujočima si vojskama, ljudje so bili v večnem strahu za dom in svojce. Ker so bile proti koncu vojne pretrgane vse vezi, domači sploh niso vedeli ali sem še živ. Iz ujetništva sem se vrnil precej pozno, vesel, da doma niso utrpeli prehudih ran, pa tudi dekleta Elizabeta me je čakala in čez dve leti sva se poročila. Potem so se nama v zakonu rodili štiri otroci, dva fanta in dve punčki. Žal mi je po 17 letih zakona bolezen vzela ženo. Težko smo preboleli to izgubo.

Nekaj časa smo se prebijali sami, potem pa sem na srečo našel v Trbnju sebi dobro

ženo Pavlo, otrokom pa dobro drugo mater in življenje je teklo dalje."

Je že tako, da življenje skoraj nikjer ne

Rudi Sgerm ob velikanki.

Rudi s sinom Brankom (leta 1979)

Dedek Rudi Sgerm z vnukoma Gregorjem in Tanjo.

Fotografije Ludvik Mori

prizanaša z udarci. Komaj si je mladi naslednik Sgermove kmetije Branko ustvaril mlado družino, je smrt v prometni nesreči pretrgala nit njegovega mladega življenja pri 37 letih. Mlada žena Damijana je ostala brez moža, otroka Gregor in Tanja pa brez očeta. Potrebno je bilo nekaj časa, da so se rane delno zacelile. Na srečo si je Damijana, ki je učiteljica in kmetica čez nekaj let v dolini našla dobrega in skrbnega moža Blaža Kristana, ki pomaga nadaljevati poslanstvo na lepo urejeni Sgermovi domačiji, katero bo ob polnoletnosti nasledil vnuk Gregor.

Oba otroka, Gregor in Tanja imata rada svojega petletnega bratca Matica, ki se že spozna na abecedo. Tudi Blažev oče Karel Kristan rad pomaga, kadar le more, na obsežni Sgermovi domačiji. In lepo je pri njih, kjer vlada toplo družinsko sožitje.

Tako prijetno sva klepetala z dedijem Rudijem, da bi skoraj zmanjkalo časa za ogled njegove smreke velikanke, katero sem si želel v živo videti in kar ostrmel sem, saj takšne lepoticice še v življenju nisem videl. Za spomin na najino srečanje sva se še fotografirala ob njej. S ponosom mi je Rudi povedal, da si je to velikanko ogledalo več tisoč Slovencev, predvsem študentov, pa tudi iz drugih držav se pripeljejo z avtobusi. V spominsko knjigo je vpisanih več tisoč obiskovalcev.

Kar težko se je bilo posloviti od prijaznih ljudi in ni zostalo povabilo, naj se še oglasim in to bom rad storil, če mi bo zdravje dopuščalo. Jaz pa želim, da bi Rudiju in vsem ostalim članom družine zdravje dobro služilo in bi Sgermov rod še dolgo uspešno kmetoval ter varoval našo kraljico pohorskih gozdov. ▲

VIHARNIK

Izdaja:

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d.d.
zanj direktor Silvo Pritrznik, univ. dipl. inž. gozd.
2380 Slovenj Gradec, Vorančev trg 1
Telefon: 88/ 43-332, faks: 88/ 42-684

E-mail: vihanik@gg-sg.si

Odgovorna in glavna urednica: Ida Robnik
Uredniški odbor: Marlena Humek, Gorazd Mlinšek,
Ida Robnik in Brane Širnik

Likovna urednica in grafično oblikovanje:
Marlena Humek

Priprava za tisk: Forma Hutter, Maribor
Tisk: ZIP CENTER, Ravne na Koroškem

Vse pravice pridržane

© Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec 2002.

Fotografije © avtorji

Avtor fotografije na naslovnici Peter Vernik

ŠE EN LEP DAN

BOJAN KOČNIK, univ.dipl.inž.gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Prav v večjih naseljih se zbira veliko število šolarjev, z najrazličnejšimi pogledi na gozd, gozdne prebivalce in varovanje okolja. Za mnoge je gozd še velika neznanka, čeprav ga vsak dan vidijo v svoji bližini ali pa stopajo skozenj. Tudi učenci osnovne šole Kotlje so med tistimi, ki stanujejo med gozdovi Brdinj, Uršlje gore, Preškega vrha in Podgore, zato je njihova želja, da čim bolj spoznajo gozdove in njihove prebivalce. Zato so me en lep zimski sončen dan učenci prvega razreda povabili v svojo sredino, da jim napolnim njihove radovedne glavice s tistim, kar je za njih še

neznanka in bi bilo potrebno, da izvejo in si poskušajo zapomniti. Takšna srečanja me zmeraj vznemirijo, saj čut otroka do narave izžareva neko iskrenost in bojazen, kaj se bo zgodilo z naravo, če ne bo tako, kot naj bi z njo ravnali.

ČLOVEK! KJE JE, KO ODRASTEŠ, TVOJ ČUT DO TEGA, KAR TAKO BREZ VESTI UNICUJEŠ. ▲

UTRINKI IZ REVIRJA

SPOMIN NA NAŠE NEKDANJE SODELAVCE

RUDI REBERNIK

Rubrika "Utrinki iz revirja" je namenjena tudi spominom na naše nekdanje sodelavce, ki so nekdanje delali v revirjih v pogojih, ki se z današnjimi sploh ne morejo primerjati. V gozdovih so puščali svoje moči in zdravje. Pogoji in razmere, v katerih so takrat delali, so bili opisani že velikokrat, zato jih nima smisla ponavljati; dovolj je, da se jih včasih spomnimo, če imamo priložnost, da obstojimo ob njihovih grobovih in jim prižgemo lučko v spomin.

V naslednjih nekaj vrsticah bi se rad spomnil enega naših najstarejših delavcev, ki je še v mojih časih živel in delal v revirju Plešivec. To je bil gozdni delavec - sekač Franc Ajtnik, ki je prišel pod Uršljo goro od nekod izpod vuhredskih hribov. V Plešivcu je živel in delal desetletja. Stanoval je v skromnem delavskem stanovanju s svojo ženo Frančiško, njeno sestro Antonijo in vnukinjo Marjeto. To je bila skromna družina s skromnimi vsakdanjimi potrebami, ki jo je preživljal Franc z malimi dohodki. Pridno je delal v gozdu, žena in njena sestra pa sta marljivo obdelovali košček njivice in travnika, ki ju je dobil Franc v najem. V tistem času je dobil vsak gozdni delavec košček zemlje, da so družine lažje preživele. Francev zaslužek

Družina gozdnega delavca Franca Ajtnika iz revirja Plešivec.

Foto Matevž Jelen

je bil bolj majhen, ker je zaradi prirojene kratkovidnosti težko delal, kljub temu pa si je prislužil skromno, a dostojno pokojnino.

Ajtnikove družine pred vojno skoraj nisem poznal, čeprav sta bili žena Frančiška in njena sestra Antonija Razborčanki, vendar smo živeli vsak na svojem koncu Razbora.

Franc je prišel v naše kraje iskat delo malo pred drugo svetovno vojno. Zaposlil se je v grofovskih gozdovih v Plešivcu in Razboru, kjer je spoznal svojo bodočo ženo Frančiško Jelen. Potem so živeli in delali v Plešivcu vse do Franceve smrti. Člani Ajtnikove družine so bili tudi zadnji stanovalci nekdanjega plešivškega naselja, ki je takoj po vojni štelo tudi preko 50 stanovalcev. Ko je mož Franc umrl, sta morali ostareli žena Frančiška in njena sestra Antonija v dom starostnikov v Črneče, vnukinja Marjeta pa za zaslužkom za svoje preživetje. Danes živita še Antonija, ki šteje že čez 90 let in vnukinja Marjeta, ki rada hodi svojo staro teto obiskovat, vendar je tudi že ona upokojena.

To je še en kratek zapis o gozdnem delavcu in njegovi družini, ki so skromno in pošteno živeli in bili morda včasih tudi zapostavljeni, kljub temu pa so vredni, da se jih spomnimo. ▲

VARNO DELO Z MOTORNO ŽAGO

FRANC HUDRAP, inž. gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Delavci ZGS KE Prevalje in KE Dravograd smo pripravili dvodnevni tečaj na temo varno delo z motorno žago 8. in 9. aprila. Tečaj je potekal na turistični kmetiji Lipovnik, kjer so nas prijazno sprejeli. Predavatelji iz SGLŠ iz Postojne so prvi dan predstavili osnove vzdrževanja motorne žage. Tečajniki so pod strokovnim vodstvom pripravili svoje motorne žage za delo.

Spoznali smo, da je potrebno tudi novo (ne samo staro) motorno žago pravilno nastaviti in pripraviti za delo.

Drugi dan smo v Lipovnikovem

Udeleženci dvodnevnega tečaja pri Lipovniku.

Foto Gorazd Mlinšek

gozdu praktično preizkusili pridobljeno znanje. Tudi izkušeni lastniki gozdov, ki že leta izva-

jajo dela v svojem gozdu pravijo, da znanja in previdnosti ni nikoli preveč.

Vsi udeleženci se zahvaljujejo turistični kmetiji Lipovnik za prijazen sprejem. ▲

KMETIJSTVO

REGIJSKI KVIZ »MLADI IN KMETIJSTVO«

DANICA ONUK, inž. kmetijstva

DRŽAVNO TEKMOVANJE »MLADI IN KMETIJSTVO«

Državnega tekmovanja, ki je bilo v soboto, 13. aprila 2002 v Krškem, se je udeležila ekipa Mislinjske doline. Le-ta je bila zmagovalka na regijskem tekmovanju »Mladi in kmetijstvo«

Društvo podeželske mladine Šentanel je bilo kot lanskoletni zmagovalec letos organizator regijskega kviza »Mladi in kmetijstvo«.

Potekal je v petek, 22. marca 2002 v Šentanelu v gostišču Marin. Na razpis se je prijavilo 9 tričlanskih ekip iz petih društev podeželske mladine s Koroške. Samega tekmovanja pa se je udeležilo 8 ekip in sicer:

- Dravograd 1,
- Dravska dolina 1,
- Dravska dolina 2,
- Mežiška dolina,
- Mislinjska dolina 1,
- Mislinjska dolina 2,
- Šentanel 1 in
- Šentanel 2.

Samo tekmovanje je bilo razdeljeno v tri kroge, mladi pa so odgovarjali na vprašanja iz naslednjih tem:

- A. Označevanje in registracija govedi,
- B. Slovenski kmetijsko okoljski program,
- C. Zveza slovenske podeželske mladine,
- D. Zakon o kmetijstvu in
- E. Pravilnik o označevanju vina, mošta in drugih proizvodov iz grozdja in vina ter o njihovi embalaži.

V prvem krogu so vse ekipe z odgovori A, B ali C odgovarjale na 12 istih vprašanj. Dve najslabši ekipi sta bili tako izločeni iz nadaljnjega tekmovanja.

Šest preostalih ekip je v naslednjem krogu odgovarjalo na trditve z DA ali NE s tem, da so lahko odgovor oplemenitili z 1 ali 2 točkama. Seveda so se jim nepravilni odgovori za prav toliko osiromašili. Tako so na koncu kroga izpadle tri najslabše ekipe. Ker je imelo več ekip enako število točk,

Tri preostale ekipe so v zadnjem krogu izbirale vprašanja po težavnostni stopnji, nanje pa so morali odgovoriti ustno. Po petih vprašanjih za vsako ekipo so bila že jasna dosežena mesta in sicer:

1. mesto: Mislinjska dolina 1
2. mesto: Mislinjska dolina 2
3. mesto: Mežiška dolina

Vsem ekipam so se podelila priznanja, tri najboljše ekipe pa so prejele tudi pokale in priložnostna darila sponzorjev.

Seveda organizatorji niso pozabili na pogostitev vseh sodelujočih in na zabavo s plesom. ▲

Tekmovalci z navijači po zaključku tekmovanja v Krškem.

Fotografiji Danica Onuk

Ekipa Mislinjske doline ob podelitvi nagrad na državnem kvizu. Z leve: Magdalena Mirkac, Matej Skrivarnik in Matjaž Gams. Ta ekipa je zmagala tudi na dijaškem tekmovanju.

RAZSTAVA »DOBROTE SLOVENSКИH KMETIJ» NA PTUJU

DANICA ONUK, kmet.inž. KSS Slovenj Gradec

Razstava »Dobrote slovenskih kmetij« je od svojega začetka leta 1990 do danes prerasla v odmevno prireditev, ki vsako leto nagrajuje prizadevno delo žena, deklet in gospodarjev naših kmetij. Poslanstvo razstave je v ohranitvi značilnih kmečkih izdelkov ter promociji le-teh tako doma kakor v tujini, saj se razstava s svojo podobo vključuje tudi v turistično ponudbo Slovenije.

Z razstave

Foto Danica Onuk

Letošnja razstava na Ptuj je potekala od petka, 19. do ponedeljka, 22. aprila 2002. Postavljena je bila kot vedno doslej v Minoritskem samostanu v samem mestnem jedru. Razstavljeni so bili samo kvaliteten ocenjeni izdelki, ki so jih komisije pri ocenjevanju uvrstile v zlata, srebrna in bronasta priznanja.

V osrednjem razstavnem prostoru so bili razstavljeni krušni izdelki, v stranskih prostorih pa vsi ostali izdelki po skupinah (mlečni in mesni izdelki, vina, žganja, olja, kisi, suho sadje in letos kot novost tudi sadni sokovi). Na razstavnem prostoru, kjer se predstavijo regije, je bila letos na vrsti Celjska s Koroško. Tema naše razstave je bila »Ponudba s turističnih kmetij«.

V posebnem prostoru pa so se regije predstavile tudi z dobrotami etnološke vrednosti.

S Koroške so letos kmetje prijavili in dali v oceno 35 izdelkov 15 krušnih, 6 mesnih, 10 žganj, 1 mlečni izdelek, 2 vzorca suhega sadja in 1 sok). Od teh jih je 23 prejelo priznanja. Dva razstavljalca pa sta prejela še znak kakovosti (3 leta zapored zlato priznanje za isti izdelek).

Najtejmo letošnje dobitnike priznanj: ZLATA PRIZNANJA:

1. GERDEJ Milka	Ob Meži 10 a	Mežica	rženi kruh + znak kakovosti
2. PISAR Anita	Zelen breg 9	Ravne	rženi kruh
3. ODER Marina	Ojstrica 23	Dravograd	rženi kruh
4. PEČOLER Terezija	Sv.Duh 2	Dravograd	rženi kruh
5. WASTL Zdenka	Leg. c. 1	Sl. Gradec	mešani kruh
6. ROBNIK Roman	Sele 46	Sl. Gradec	grozdno žganje + znak kakov.
7. ROBNIK Roman	Sele 46	Sl. Gradec	bezgovo žganje
8. URBANCL Jože	Straže 86	Mislinja	češpljevo žganje

SREBRNA PRIZNANJA

1. DRETNIK-FRANC Marjetka	Tolsti vrh 50	Ravne	bučni kruh
2. PEŠL Manja	Kozji vrh 15	Dravograd	rženi kruh
3. Kmetija LUŽNIK	Trbonje 23	Trbonje	janeževi upognjenci
4. Kmetija DVORNIK	Šentanel 29	Prevalje	bezgovo žganje
5. FEKONJA Emil	Javornik 40	Ravne	borovničevo žganje
6. ODER Mojca	Pohorski bat. 9	Sl. Gradec	suha jabolka
7. ODER Mojca	Pohorski bat. 9	Sl. Gradec	suhe hruške

BRONASTA PRIZNANJA

1. JESENIČNIK Mira	Vel. Mislinja 35	Mislinja	mešani kruh
2. MLINŠEK Marija	Gmajna 64	Sl. Gradec	mešani kruh
3. MESNER Marija	Sv.Primož 27	Muta	mešani kruh
4. Kmetija JAKOPIČ	Onkraj Meže 4	Mežica	rženi kruh
5. Kmetija PERNAT	Jamnica 20	Prevalje	rženi kruh
6. Kmetija AJNŽIK	Tolsti vrh 49	Ravne	sadni kruh
7. KRISTAN Marija	Vuhred 69	Vuhred	sadni kruh
8. Kmetija DVORNIK	Šentanel 24	Prevalje	češpljevo žganje

Podelitev priznanj za vina, žganja, kise, sokove in suho sadje je bilo v soboto, 20. aprila, za krušne, mesne in mlečne izdelke pa v nedeljo, 21. aprila 2002.

Vsi dobitniki priznanj so dobili tudi priložnostna darila.

Vsem dobitnikom priznanj še enkrat iskreno čestitamo. ▲

**ZVEZA HRANILNO KREDITNIH SLUŽB
SLOVENIJE, p.o. LJUBLJANA**
POSLOVNA ENOTA SLOVENJ GRADEC
Telefon 02 883 93 00

Z blagajniškimi mesti:

Slovenj Gradec, Celjska 7	☎ 02 883 93 13
Mislinja	☎ 02 885 70 50
Dravograd	☎ 02 871 04 90
Radlje ob Dravi	☎ 02 888 00 10
Prevalje	☎ 02 881 78 10

NOVO V KOROŠKI BANKI!

NAMESTO POLOŽNIC - CENEJŠI NAČINI PLAČEVANJA OBVEZNOSTI OD 1.3.2002!

Plačevanje mesečnih obveznosti s položnicami je zamudno, zastarelo in dražje, zato priporočamo cenejše načine kot je TRAJNI NALOG, PISMO ZAUPANJA, KLIK NLB...

AKCIJSKA PONUDBA KREDITOV OD 1.4.2002!

Znižali smo obrestne mere za osebne kredite in podaljšali čas odplačevanja kredita!

ODPIRANJE POSLOVNIH RAČUNOV OD 1.4.2002!

V kolikor se odločite in preoblikujete žiro račun v poslovni račun do konca maja, smo pripravili določene ugodnosti, kot je brezplačno vodenje računa za leto dni, sodobno poslovanje prek PROKLIC-a NLB...

**Vsa podrobnejša pojasnila prejmete v
enotah Koroške banke!**

ČEBELE V MAJU

ČEBELARSTVO

JANEZ BAUER

Maj je mesec cvetja in tega se dobro zavedajo tudi čebele. Od zgodnjega jutra pa do trde teme obletavajo cvetove in nabirajo medicino in cvetni prah.

Cvetoče jabolane in češnje kar bučijo od množice čebel, ki se sprehajajo iz cveta na cvet in ob nabiranju medicino opravljajo svoje osnovno in veliko poslanstvo, oprashaevanje cvetov.

Naše čebelje družine so sedaj v polnem razvoju. Pri takih družinah, ki imajo mlade in rodovitne matice, so panji že kar premajhni.

Gruče čebel visijo zvečer na bradah panjev in počivajo od celodnevne dela. Tisti pregovor, PRIDEN KOT ČEBELA, sedaj res pride do izraza. Od jutra do noči čebele letajo od cveta na cvet in oprashaevajo sadno drevje in rastline. Pri tem delu jih ovira lahko samo človek. Insekticidi in fungicidi, s katerimi sadjarji škropijo drevje so strupeni za drevesne škodljivce, pa tudi za čebele.

Največja žalost za čebelarja je, kadar se mu iz panjev vsuje na tisoče mrtvih čebel. Zato kmetovalci, NE ŠKROPITE V CVET! V času cvetenja sadnega drevja omejite škropljenje na minimum, ali pa ga sploh prekinite. Če pa je že potrebno, potem škropite šele proti večeru. Pred škropljenjem pokosite podrast v sadovnjaku, ali pod krošnjami dreves. Prav tako čebelarji naprošamo vrtničarje, naj ne obešajo rumenih lepljivih plošč pred zaključkom cvetenja drevja.

S pomorom čebel boste tako škodovali sebi in čebelarju in okrnili del že tako ogrožene narave.

V času cvetenja drevja dobijo čebele obilo cvetnega prahu. Sedaj je pravi čas, da ga pridobimo del tudi zase. Zato v panje namestimo osmukalnike za cvetni prah. To so posebne mreže, skozi katere čebele zlezejo v panj. Pri tem se jim grudice cvetnega prahu, ki ga nosijo na nogah, osmukajo in padejo v predalček pod smukalno mrežo. Na ta način bomo pridobili kak kilogram cvetnega prahu tudi za svoje potrebe.

Zaradi tega čebele ne bodo imele nič manj cvetnega prahu. Skozi smukalno mrežo zlezejo zelo spretno, tako da se jim osmuka samo okrog deset odstotkov nabranega prahu. Sedaj, ko ga je v izobilju, je to zanemarljiva vrednost, čebele ga porabijo na leto okrog 40 kg. Nabran cvetni prah shranjujemo v zmrzovalniku, ali pa ga takoj osušimo in shranimo v neprodušni posodi.

Povpraševanje po cvetnem prahu je vsako leto večje, saj so njegove zdravilne in koristne lastnosti znane čedalje več ljudem. V enih prihodnjih številk bomo koristne lastnosti medu in cvetnega prahu še posebej predstavili.

Konec meseca, bomo pa iztočili že prvi letošnji pridelek cvetličnega medu.

Z nestrpnostjo pa bomo pričakovali, kaj nam bo prinesel junij, saj se prične paša v gozdu, ki nam, koroškim čebelarjem, da glavni medeni pridelek. ▲

ČEBELARJI BOMO DOBILI ČEBELARSKI CENTER SLOVENIJE

JANEZ BAUER

V Nedeljo, 26. Maja 2002 bo na Brdu pri Lukovici otvoritev Čebelarskega centra Slovenije. Čebelarjem se bo izpolnila dolgoletna želja, da dobijo svoj osrednji čebelarski dom.

Ideja o tem, je že stara. Več kot 30 let je že tega, kar je takratna Zveza čebelarskih društev Slovenije, sredi čudovitega okolja pod Kamniškimi planinami, kupila zemljišče in se namenila tu postaviti osrednji čebelarski dom. Po mnogih pripetijah in zastojih je sedaj Čebelarski center Slovenije tik pred odprtjem. Največjo zaslugo za to ima podpredsednik Čebelarske zveze Slovenije in naš dober prijatelj, Vlado PUŠNIK iz Maribora.

V Čebelarskem centru Slovenije bo sedež Čebelarske zveze Slovenije, sedež veterinarske čebelarske službe in sedež opazovalne službe medenja.

Tu bo tudi predstavitveni center čebelarstva in trgovina z vsem čebelarskim repro-materialom in izdelki.

V okolici doma je več različnih čebelnjakov, nasadi medovitega rastlinja in cvetja in tudi prijeten prostor za oddih, ali piknik.

Prostora je dovolj za kar nekaj avtobusov obiskovalcev, tako da bo postal Čebelarski center Slovenije v prihodnosti ena od znamenitih točk Slovenije in tarča mnogih izletnikov.

Tu bo lahko vsak obiskovalec pridobil vse informacije o življenju čebel in o načinih čebelarjenja. ▲

PRAZNUJEMO

HRIBERNIKOVA BICA MATILDA GERHOLD IN NJENIH 80 LET

LUDVIK MORI

Tilda, kot jo po domače kliče-
mo, se je rodila na lepi sončni
domačiji 6. marca tistega davne-
ga leta 1922 pri Pehtotu na
Pernicah. Njen oče Jakob je pri
šestdesetih letih ovdovel in čez
nekaj let se je znova poročil z
mlado deklo Ižekovo Veroniko.
Prva se je v tem zakonu rodila
Matilda, čez dve leti je na svet pri-
jokal brat Rudi in nato še leta
1927 Kristina. Žal, jim je pri tem
porodu umrla mlada mati in trije
majhni otroci so ostali brez ljubeče
matere, ostareli oče pa ni bil več
sposoben skrbeti zanje. Najmlajšo
Kristino je vzela v rejo polsestra
Eliza, ker sta bila z možem Blažem
brez otrok, Tilda in Rudi pa sta
odraščala pri polbratu Jožatu, ki
je že imel svojo družino. Težka in
trda so bila njuna otroška in
mladeniška leta, a zrasla sta oba
v pridna in delovna človeka. Ko
sta odrasla, sta si zaželela sa-
mostojnega in družinskega živl-
jenja. Matilda je spoznala Gerhol-
dovega Matevža, ki je izhajal iz
skromne družine, bil pa je dobre-
ga srca. Poročila sta se 20. feb-
ruarja 1943 in si ustvarila družino.
V najem sta vzela Poderčnikovo
kmetijo visoko v hribih in z vesel-

Z leve: sin Franci, hčerka Ančka, v sredini bica Matilda, Katica in Matevž.

Foto vnuk Rajko

jem in ljubeznijo obdelovala zeml-
ljo. Že jeseni leta 1944 so parti-
zani mobilizirali Matevža in Ma-
tilda je ostala sama z majhno dek-
lico Ančko. Na srečo se je Matevž
srečno vrnil z bojišča. Po vojni so
se razmere lastništva tako naglo
spreminjale, da sta morala večkrat
vandrat s tremi otroki z ene hri-
bovske frete na drugo. Končno se
jima je nasmehnila sreča, da sta si
leta 1957 kupila precej strmo

Hribernikovo kmetijo sredi Pernic,
na lepem razglednem kraju, kjer
se je leta 1958 rodil najmlajši sin
Matevž. Žal, oče Matevž ni dolgo
užival sreče na lastni kmetiji. Leta
1981 ga je načela zahrbtna
bolezen, ki ji je v 67 letu podlegel.

Sedaj na Hribernikovem kme-
tuje sin Matevž z ženo Marto, ki
sta podarila življenje dvema
sinovoma Radku in Alešu. Slednji
bo tudi bodoči gospodar.

Babica Matilda živi večinoma
dama pri Hriberniku, občasno pa
gre za nekaj dni k družinam osta-
lih otrok.

Ob njenem visokem jubileju se
je zbralo poleg ožjih sorodnikov
še 13 vnukov, 10 pravnukov in en
pra pra vnuk.

V imenu vseh, ki Hribernikovo
bico poznamo, ji želimo še veliko
let življenja v krogu njenih drag-
ih. ▲

80 LET FRANCA JEZNIKA

FRANC JURAČ

V Šentjanžu nad Dravčami je v krogu svojih otrok, vnukov in števil-
nih prijateljev praznoval 80. rojstni dan Franc Jeznik, Pintarjev oče.
Osmega marca leta 1922 je zagledal svetlobo belega dne na
Pobernikovi kmetiji v Šentjanžu nad Dravčami. Bil je najmlajši v številni
družini in kljub odličnemu uspehu v šoli, se mu velika želja po nadaljnem
šolanju ni uresničila, ker je moral ostati doma in prijeti za trdo in težko
kmečko delo. Leta 1948 se je poročil z Marijo Peruš, ki je ostala sama
s tremi malimi otroki na kmetiji, po smrti moža, ki je padel v drugi sve-
tovni vojni. Na Pintarjevi kmetiji sta z ženo začela pridno gospodariti.
V zakonu se jima je rodilo osem otrok; pet hčera in trije sinovi. Čeprav
so tudi otroci na kmetiji pridno pomagali, pa so vedno našli čas, da so
se ob delu lahko tudi šolali in tako dobili vsak svoj poklic. Franc Jeznik
je bil prava kmečka grča. Ni poznal boleznin in nič ga ni ustavilo. Od
jutra do večera je garal in delal ter ustvarjal prijeten dom, kamor se
tudi danes otroci radi vračajo. Leta starosti so mu prinesla kmečko upoko-
jitev. Kljub častitljivim letom svoje starosti pa je rad pomagal z delom
ali nasveti najmlajšemu sinu, ki mu je izročil kmetijo.

Pred devetimi leti, ko mu je umrla žena, sta žalost in grenkoba začela
najedati tudi njegovo zdravje. Nekajkrat je iskal pomoč v bolnišnici.
Jesen življenja sedaj preživlja s sinom Milanom in snaho Olgo in vnuki
na lepo urejeni kmetiji v lepi novi hiši. Najbolj pa je vesel, ko ga obiščejo
otroci, pa sedemnajst vnukov in vnučinja. Francu Jezniku ob njegovi
80 letnici iskreno čestita tudi Viharnik, ki ga že dolga leta rad lista in
prebira. ▲

LJUDJE

IN

DOGODKI

Izmenjava izkušenj o poteku projekta CRPOV – Celosten razvoj podeželja in obnova vasi

PETER CESAR, inž.gozdarstva, član projektne skupine CRPOV

Program CRPOV, naj bi pomagal izboljšati in popestriti življenje na podeželju ter le to približati ljudem iz večjih urbanih središč.

Foto Peter Cesar

Obiskovalci pred ogledom Meškove sobe

Svibno je vas nad dolino Sopote, 9 km oddaljena od Radeč (pri Zidanem mostu). Središče kraja s sedežem vaške skupnosti, osnovno šolo, farno cerkvijo, gostilno, gasilskim domom in bližnjimi domačijami, leži 580 m nad morjem. Celoten zaselek Svibno šteje 179 prebivalcev, k temu pa je priključenih še več manjših zaselkov. Ljudje se poleg dela na manjših kmetijah ukvarjajo še z različno obrtjo (sodarstvo, kovaštvo, kleparstvo, krovstvo, zidarstvo, mizarstvo, prašičereja, ...) ostali pa imajo delo v dolini. Dohodek iz gozda jim je zaradi malih gozdnih parcel nepomemben vir za preživetja. Zaradi prevelikih izdatkov na kmetijah in prenizkih dohodkov, so se tudi krajanje Svibnega organizirali in vključili v projekt CRPOV (Celosten razvoj podeželja in obnova vasi) ter različne študijske krožke. Poleg ureditve kraja, so v okviru študijskega krožka uredili pohodniške poti po bližnji in daljni okolici kraja ter izdali obsežen vodnik »Turistično – zgodovinske, gozdne učne poti«, kjer obiskovalcem obširno predstavijo vse zanimivosti svojega kraja.

Tudi oni želijo v svoj kraj pripeljati več obiskovalcev ter razširiti možnost dodatnega zaslužka na podeželju.

Z namenom, da bi krajanje Svibnega videli, kako živijo in s kakšnimi problemi se ukvarjajo ljudje na našem podeželju, so se pod vodstvom vodje študijskega krožka in tamkajšnjega revirnega gozdarja Jožeta Praha organizirali in v začetku aprila prišli tudi na Sele. Ob ogledu Sv. Jurija na Legnu in seznanitvi z zgodovino Slovenj Gradca in Koroške, ki jo je obširno podal gospod Kos s Koroškega pokrajinskega muzeja, so si ogledali še nekatere znamenitosti samega mesta.

Po obilnem kosilu pri Klančniku na Selah smo obiskovalce seznanili s krajem, posestnimi razmerami, glavnimi viri dohodka in dodatnimi dejavnostmi na kmetijah, s potekom projekta CRPOV na Selah ter nalogami turističnega društva MURN. Ogledali so si okolico Sv. Roka in Meškovo sobo. Z življenjem in delom F.K. Meška jih je seznanil eden njegovih učencev Tone Lah. Ob ogledu bližnje kmetije Breznik so se seznanili z glavnimi in dodatnimi dejavnostmi na kmetiji ter pokramljali z domačimi.

Srečanja ljudi iz različnih podeželskih krajev so zanimiva predvsem zaradi skupnega interesa: »Kako si izboljšati in popestriti življenje na podeželju?« Dobrodošle so izmenjave izkušenj in mnenj o doseženih rezultatih in idejah ter različnih pričakovanih ljudi s podeželja ob vstopu v Evropsko skupnost. ▲

PODELILI ZAHVALNE LISTINE

FRANC JURAČ

Na krajši slovestnosti so v Slovenj Gradcu podelili zahvalne listine ustanovam, tovarnam in posameznikom, ki so sodelovali v samoosvojitveni vojni leta 1991 in s tem pri nastanku in izgradnji samostojne Slovenije doprinesli svoj neprecenljiv delež.

Generalni sekretar zveze veteranov vojne za Slovenijo Jože Kuzman izroča zahvalno listino Slavku Založniku iz Mislinje, našemu nekdanjemu gozdnemu delavcu. ▲

Stanko Založnik prejema priznanje
Foto: Franc Jurač

LJUDJE

IN

DOGODKI

AKADEMIK IVAN GAMS JE PREJEL KIPEC CIVILNE ZAŠČITE

JOŽE POTOČNIK, prof.

1. marec je svetovni dan Civilne zaščite. V ljubljanskem Cankarjevem domu vsako leto podelijo priznanja in nagrade pripadnikom CZ, poklicnim in prostovoljnimi reševalnim enotam, skupinam, občinam, gospodarskim družbam, zavodom in drugim, ki so v preteklem letu največ naredili za in pri varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Akademik prof. Ivan Gams (desno) v pogovoru z avtorjem zapisa (2001)

Foto P. Podjavoršek

Letos je dobil najvišje priznanje, kipec Civilne zaščite, za življenjsko delo naš rojak, akademik, profesor dr. Ivan Gams, ki je že leta 1994 dobil tudi plaketo CZ.

Profesor geografije Ivan Gams je doma iz Šmartna pri Slovenj Gradcu. Po vojni je krajši čas učiteljeval tudi na Koroškem. Študij iz geografije je končal v Ljubljani, doktoriral je leta 1956 s temo Pohorsko Podravje - razvoj kulturne pokrajine. Dolga leta je bil redni profesor fizične geografije na oddelku za geografijo ljubljanske filozofske fakultete. Od leta 1985 je redni član SAZU. Med raziskovalnim delom je proučeval tudi številne naravne nesreče pri nas in na tujem. Svetovni ugled si je pridobil tudi s proučevanjem Krasa, "ki je neprecenljiv prispevek pri načr-

tovanju premišljenih in dolgoročnih ukrepov za varovanje tega občutljivega območja in njegovih neprecenljivih vodnih virov". Že leta 1983 je uredil prvi zbornik Nesreče v Sloveniji, od prve številke revije Ujma leta 1987 pa vodi njen uredniški svet.

Profesor Gams je napisal več učbenikov, raziskoval je številne geografske pojave tudi v Mislinjski dolini in v Koroški pokrajini. Naj naštejemo le nekatere njegove razprave: O pokrajini okrog Slovenj Gradca (1951), leto pozneje Človek na zemlji slovenjograške kotline, analiza našega območja je v knjigi Jugovzhodna Koroška, O zgornji gozdni meji

na jugovzhodnem Koroškem (1976), Hidrografski oris porečja Mislinje s posebnim ozirom na poplave, Hribovske kmetije slovenjograškega Pohorja (1983) itd. Pripravil je gradivo za Enciklopedijo Slovenije in Krajevni leksikon Slovenije, in to za občine Dravograd, Ravne na Koroškem in Slovenj Gradec. S prispevki je sodeloval v prvi in drugi slovenjograški monografiji. V zborniku Slovenj Gradec in Mislinjska dolina I je objavljena razprava Jezero v Mislinjski dolini in njegova dediščina, v drugem pa Podnebne značilnosti v Mislinjski dolini. V knjigi Koroška pokrajina (izšla 2001) je prispeval razpra-

vo Gospodarskogeografski pregled Koroške pokrajine.

Akademik Ivan Gams je za svoje znanstveno - raziskovalno delo prejel več državnih in mednarodnih nagrad in priznanj, med drugimi nagrado Sklada Borisa Kidriča, red dela z zlatim vencem, občinsko plaketo občine Slovenj Gradec (1993), zlati grb Slovenj Gradca (1998), lansko leto pa mu je Občinski svet občine Slovenj Gradec podelil naziv častni občan za življenjsko delo in raziskovalno vrednotenje naravno-geografskih in gospodarskih posebnosti Mislinjske doline in Slovenj gradca. ▲

DOMAČA IN UMETNA OBRT

FRANC JURAČ

14. bienalno razstavo domačih in umetnostnih obrti v Slovenj Gradcu so zaznamovali mnogi rokodelci, ki so na stojnicah na Trgu svobode predstavili svoje izdelke domače in umetnostne obrti, mimoidočim pa prikazali tudi postopek njihovega nastajanja. Umetniki kovači, steklarji, ple-tarji, lončarji, keramiki so le nekateri izmed 270 ustvarjalcev iz vse Slovenije, ki so sodelovali na 14. bienalni razstavi domačih in umetnostnih obrti v Galeriji likovnih umetnosti, ki je bila odprta do 28. aprila. ▲

Maketa Marovškovega kozolca na razstavi domače in umetnostne obrti. Izdelal ga je Anton Tratnik iz Velenja.

Pletenje košar počasi prihaja nazaj... Fotografiji Franc Jurač

LOVCI OČISTILI SVOJE LOVIŠČE

FRANC JURAC

V vse splošno čistilno akcijo so se letos vključili tudi lovci. Lovska družina Dolič ima okoli tri tisoč hektarjev lovsko-gojitvenih lovišč. Pri akciji so sodelovali vsi lovci in so po dolgem in počez očistili svoje območje in pobrali odpadke in drugo navlako, ki je v lovišču ni manjkalo. Kot je povedal predsednik Lovske družine **Dušan Mlinšek**, so pobrali največ plastenk in pločevink, med odpadki pa ni manjkalo avtomobilskih gum in dotrajanih avtomobilov.

▲ Lovci čistijo

Foto Franc Jurac

Na Breznici nad Prevaljami: DO TAL POGORELO GOSPODARSKO POSLOPJE

FRANC JURAC

V nedeljo, 14. aprila, je v zgodnjih jutranjih urah, ko se še noč ni poslovila od jutra, na Ocvirkovi kmetiji last Alojzije in Rudolfa Kebera na Breznici nad Prevaljami izbruhnil požar na gospodarskem poslopju in na strojni lopi, kjer so bili kmetijski stroji in vso kmetijsko orodje. V požaru sta poginila telička in tele, ostala živina pa je bila opečena, zaradi zastrupitve z dimom pa so morali zaklati tudi svinjo.

"Bilo je okoli pol pete ure zjutraj, ko me je zbudilo močno in nenavadno pokanje. Ko sem skočila pokonci, sem najprej prebudila moža, potem pa pričela klicati gasilce. Ognjeni zublji so zajeli že vso gospodarsko poslopje in strojno lopo, ki je bila v neposredni bližini gospodarskega poslopja. Iz Prevalj in Raven so prihiteli gasilci in sosedje, pomagali so in hiteli reševati, vendar se zaradi močnega ognja ni dalo veliko rešiti. Gasilci so obvarovali le starejšo kočo, ki je bila le streljaj nad strojno lopo. Zaradi vse močnejšega ognja nismo mogli pravočasno rešiti živine, zato je še tembolj hudo, ko sta v požaru poginila telica in tele ter nekaj drobnice, zaradi zastrupitve z dimom pa smo morali zaklati tudi svinjo. Ostala

Po požaru je ostalo le kup ruševin.

Fotografiji Franc Jurac

Alojzija in Rudolf Keber: "Na stara leta naju je zadela nesreča..."

živina pa je bila opečena in smo jo morali zdraviti," nam je vsa potrta povedala gospodinja Alojzija.

Ko smo gospodarja Rudolfa povprašali o vzroku požara, je dejal, da je prišlo do kratkega stika na okoli 26 let starem trak-

torju, ki je bil postavljen na mostu med gospodarskim poslopjem in strojno lopo. Po vsej verjetnosti pa se je požar tako bliskovito širil tudi zato, ker je tisto nedeljsko jutro močno pihal severni veter.

Alojzija in Rudolf Keber že od leta 1975 gospodarita na Ocvirkovi kmetiji, veliki okoli 34 hektarov. V vseh teh letih, ko sta na kmetiji gospodarila sama, sta nabavljala kmetijske stroje in priključke, pridno so jima pomagali tudi otroci. Zadnje čase sta veliko razmišljala o tem, da bosta zaradi zdravstvenih razlogov (Rudolf je bil pred kratkim operiran na kolku) zmanjšala stalež živine. Bila sta tudi pred veliko odločitvijo, da bosta posestvo prepustila enemu od otrok.

Tragedija je Alojzijo in Rudolfa izredno prizadela, še zlasti zato, ker sta kmetijo usposobila za sodobno kmetovanje. Ker sama nikakor ne bosta mogla odpraviti škode, zgraditi pa bo treba novo gospodarsko poslopje, se nadejata pomoči dobrih ljudi, ki ob stiskah in nesrečah vedno radi priskočijo na pomoč, s skromnim prispevkom pa lahko prispevajo veliko.

Gotovo pa bo pomagala tudi občina Prevalje in Kmetijska zadruga in druge dobrodelne organizacije. ▲

RAZNO ZANIMIVO NOVOSTI

»NA KATERI SEJEM SE NAJ PODAM?«

LIDIJA JEROMEL

kiel (500 let p.n.š.). Takšni sejmi, kot jih je priporočal on, so potem trajali skoraj 2000 let in se šele v 15.st., ko je Cerkev izgubila prevladujoči vpliv nad njimi, začeli spreminjati. Po nekaterih podatkih obstajajo sejmi v Evropi že od 10. oz. 13. stoletja.

Sejmi torej obstajajo že precej dalj časa, kot jih pozna veda o trženju. Sprva niso bili namenjeni samo komuniciranju, ampak predvsem navadni menjavi, v glavnem blagovni menjavi, pomembno pa so prispevali tudi k družabnemu življenju in celo k zabavi za obiskovalce. Z razvojem proizvodnje, transporta, trgovanja in trženja, pa so se tudi sejmi pomembno spremenili. Tako danes predstavljajo predvsem prostor, ki je namenjen komuniciranju med razstavljalcem in obiskovalci.

Sejem pri nas

Dolgo tradicijo pa imajo tudi v Sloveniji. Čeprav so se sejmi pri nas razvili tudi brez podelitve sejmskih pravic, je bilo mesto Ptuj prvo slovensko mesto, ki je listino o teh pravicah pridobilo ob koncu 10. stoletja. Iz leta 1493 pa je na primer ohranjena tudi listina cesarja Friderika III. s katero ta potrjuje oz. dovoljuje organizacijo dvoletnih sejmov v Kranju. Med druga zgodovinska sejmska mesta v Sloveniji pa sodijo še Celje, Ljubljana in Gornja Radgona. Sejmska dejavnost se je v mnogih omenjenih slovenskih mestih ohranila vse do danes. Prva moderna sejmska prireditelja pa naj bi bila po nekaterih poročilih izvedena v Celju leta 1863.

Kateri sejem pa bom letos obiskal?

V nadaljevanju podajam tabelo letošnjih slovenskih najbolj obiskanih sejmov z namenom, da bo odločitev za obisk lažja.

Za konec bi še dodali, da se sejem obravnava kot pomemben komunikacijski instrument med podjetji in pravnimi kot fizičnimi osebami, ob tem pa ne smemo zanemariti, da se v ustrezni meri ohrani njegov prispevek k družabnemu življenju, včasih pa tudi k zabavi med vsemi njegovimi udeleženci.

Izkoristite zabavne in koristne sejmske dni z mislijo na italijanski pregovor: »Stvar je toliko vredna, kot jo cenimo«. ▲

KRAJ DATUM

KAKŠEN SEJEM?

CELJE

- 16.-19.4 **2. Sejem vse za otroke in družino**
- igrače, igrala, učila, oblačila, kozmetika, ...
- 16.-19.4 **Dnevi promocije športa**
- promocija športa, športne opreme in pripomočkov
- 16.-19.4 **2. Festival vzgoje in izobraževanja**
- predšolska vzgoja, uvajanje elementov devetletne osnovne šole,
- 13.-22.9 **35. Mednarodni obrtni sejem**
- 9.-10.11 **2. Sejem frizerstva in kozmetike**
- izdelki in storitve za lepoto las in telesa
- 21.-24.11 **Zimski sejem** - blago športne opreme, športna oprema za zimske športe
- 14.-30.12 **21. Božično-novoletni sejem** - darilni program, blago široke potrošnje

MARIBOR

- 14.-17.5 **Energetika** - ogrevalna, toplotna in klimatska tehnika, vodovodne inštalacije, razsvetljava...
- 14.-17.5 **Terotech** - vzdrževanje-sejem vzdrževanja, čiščenja in obnove zgradb

GORNJA RADGONA

- 9.-13.4 **Megra** - mednarodni sejem gradbeništva in gradbenih materialov
- 24.-31.8 **Mednarodni kmetijsko-živilski sejem**

LJUBLJANA

- 15.-19.4 **Kulinarika** - mednarodni sejem prehrane, oprema za gostinstvo, gospodinjstvo, hotelirstvo...
- 15.-19.4 **Vino Ljubljana** - mednarodni vinogradništvo-vinarski sejem
- 3.-7.9 **Lesma** - mednarodni biennialni sejem lesnoobdelovalnih strojev, materiala in gozdarstva
- 30.9.-1.10 **Festival za tretje življenjsko obdobje**
- 30.9.-4.10 **Sodobna elektronika** - mednarodna razstava profesionalne elektronike, telekomunikacij, zabavne elektronike, pisarniške avtomatizacije, ...
- 11.-15.10 **Narava-zdravje**
- ponudba proizvodov, dejavnosti in idej za zdravo življenje
- 15.-17.10 **Študentska arena**
- 22.-25.10 **Medilab**
- mednarodni sejme medicinski in laboratorijske opreme, farmacevtike
- 4.-10.11 **Pohišten sejem**
- 28.-30.11 **5. Slovenski festival vin**
- 25.11.-1.12 **Sport in rekreacija**

KRANJ

- 9.-18.8 **Mednarodni gorenjski sejem** - blago široke potrošnje, vse za kmetijstvo, gozdarstvo, vrtičarstvo, prehranski izdelki
- 14.-17.11 **Kranjski zimsko-sportni sejem**

NOVO MESTO

- 6.-8.9 **Zadružni sejem**

KOPER

- 30.5.-2.6 **Primorski sejem**
- mednarodni obrtno-podjetniški sejem junij **Športfest** - mednarodni sejem in festival športa, fitnesa in zabave oktober **Expo-tag** - mednarodni sejem, oljkarstva, kulinarike, slaščičarstva in hotelirstva

PORTOROŽ

- 7.-12.5 **Internautica** - mednarodni sejem navtike

Opomba: Organizatorji sejmov si pridružujejo pravico do spremembe datuma.

Ker pa je večina naročnikov in bralcev Viharnika kmečko prebivalstvo, dodajam še tabelo za kmetijsko dejavnost.

DRŽAVA	KRAJ	DATUM	DRŽAVA	KRAJ	DATUM
Belgija	Libramont	26.-30.7	V. Britanija	Edinburg	20.-23.6
Litva	Vilnius	7.-10.5		London	24.-27.11
Češka	Brno	7.-11.4	Švica	Bern	26.4-5.5
Poljska	Poznan	10.-13.10			28.11-2.12
Danska	Herning	27.-29.6		St.Gallen	10.-20.10
Portugalska	Braga	24.-28.4	Italija	Bologna	16.-20.11
	Lizbona	5.-8.12		Longarone	5.-14.4
Nemčija	Hannover	12.-15.11		Verona	11.-15.4
Romunija	Bukarešta	6.-11.11	Španija	Barcelona	oktober
	Cluj-Napoca	april		Silleda	maj
Francija	Grenoble	24.-26.4		Zaragoza	17.-20.4
Rusija	Moskva	7.-11.10	Latvija	Rīga	17.-21.10
			ZRJ	Novi Sad	11.-19.5

Opomba: Organizatorji sejmov si pridružujejo pravico do spremembe datuma.

Ob svetovnem dnevu zdravja, 7. aprilu, 2002 UTRINKI S POHODA NA URŠLJO GORO "KOROŠKA V GIBANJU"

NADA KADIŠ, dipl. medicinska sestra, fotografije MIRAN KADIŠ in ALEKSANDER JANET

Nedelja, 7. aprila, 2002. Svetovni dan zdravja, z motom »gibanje za zdravje«.

Že ob 7. uri zjutraj smo z zadovoljstvom ugotovili, da se dela razmeroma lep dan, ravno pravšnji, da naša akcija uspe, da se Korošci, ki jim skrb za zdravje ni tuja, povspnejo na našo Ušljo, kamor smo preko medijev vabili ves teden. Malo nam jo je sicer zagodlo vreme, iz petka na soboto je namreč vrglo nekaj snega, a izkazalo se je, da ni bila ovira okrog 500 pohodnikom, ki so

se preko dneva zvrstili na gori. Takole nas je pričakala Uršlja, ko smo prisopihali v njeno naročje...

Že od daleč je bilo slišati glasbo, za katero so poskrbeli Samarijani iz Mislinke doline in simpatični skavti so nas takoj postregli z okusnim čajem, ki so ga pripravile prijazne gospe PD Prevalje, sponzorirala pa Droga Portorož in Koroško društvo za boj proti raku. In pritrldili smo si simbolične srčke, ki so jih pripravile vzgojiteljice vrtcev Ravne, Muta in Vuzenica... ▲

V času kulturnega programa je bila pred kočjo gneča...

Naše obeležje so popestrili koroški padalci...

Prisotne je pozdravil direktor Zavoda za zdravstveno varstvo Ravne, Evgen Janet (levo), o pomenu telesne dejavnosti za zdravje je spregovorila gospa Leonida Pirmanšek (v sredini), kulturni program pa so popestrili pevci in recitatorji Planinskega društva »Bricnik« iz Mute (desno) in ...

...in Dravograjski oktet Kograd IGM...

...program je postavil »v vezo« simpatični mislinjčan Marjan Kržaj...

In naključno izbranim pohodnikom smo razdelili nagrade Trošporta Exclusive Radlje, MBK Vuzenica, Kompas Holmec in Vič ter Trgovine »Mojca« iz Raven; na fotografiji pa lahko vidite, kako so se morali izkazati tekmovalci za fotoaparati, ki ga je podarila Optika-Foto Kotnik iz Slovenj Gradca.

Po določbah zakona o varnosti cestnega prometa bodo od 01. 05. 2002 dalje vozniki koles z motorjem smeli uporabljati ta vozila v cestnem prometu le pod pogojem, da bodo registrirana. Vozniki bodo morali imeti pri sebi prometno dovoljenje. Vozilo bo moralo biti označeno s predpisano registrsko tablico ter veljavno nalepko za tehnični pregled. Lastnik vozila pa bo moral biti obvezno zavarovan (zavarovanje avtomobilske odgovornosti).

Po 19. členu zakona o varnosti cestnega prometa je kolo z motorjem motorno vozilo z dvema ali tremi kolesi, katerega delovna prostornina motorja ne presega 50 ccm in na ravni cesti ne more razviti večje hitrosti kot 50 km / h.

Kolo z motorjem registrira na zahtevo lastnika tista upravna enota, na območju katere ima stalno prebivališče, sedež oziroma začasno prebivališče, če v Republiki Sloveniji nima stalnega prebivališča. Ta vozila registrirajo tudi organizacije, ki opravljajo tehnične preglede motornih in priklopnih vozil, če imajo za registracijo vozil pooblastilo pristojne upravne enote.

Za Upravno enoto Slovenj Gradec lahko to opravlja pooblaščen organizacija Avto-servis Slovenj Gradec.

Lastnik vozila mora po opravljenem tehničnem pregledu vozila in pridobitvi veljavne nalepke za tehnični pregled vozila, vlogi za registracijo kolesa z motorjem predložiti:

- **dokazila** o izvoru in lastnini kolesa z motorjem oziroma njegovih posameznih delov, ki so bili vgrajeni naknadno (okvir, motor itd.), to je vse račune oziroma druge dokumente o nakupu tovarniško novega kolesa z motorjem ter vse dokumente o eventualnih spremembah lastništva kolesa z motorjem oziroma njegovih delov,
- **dokazilo**, da je na kolesu z motorjem nalepljena veljavna na-

lepka za tehnični pregled,
- **izjavo** o tehnični brezhibnosti in ustreznosti kolesa z motorjem (izjava A) za kolesa z motorjem, za katera je bila taka izjava izdana po 01. 05.1998.
- **dokazilo** carinskega organa o carinjenju kolesa z motorjem, če kolo ni domače proizvodnje.

Za kolesa z motorjem, za katera je bila izdana izjava o ustreznosti in tehnični brezhibnosti vozila (izjava A) po 01.05.1998, lastnikom ni potrebno opravljati tehničnega pregleda pred registracijo vozila, morajo pa pred registracijo pridobiti veljavno nalepko za tehnični pregled.

Ker se kolesa z motorjem do sedaj (od leta 1961 dalje) v Republiki Sloveniji niso registrirala, večje število lastnikov teh vozil ne poseduje vseh naštetih listin za registracijo, to je dokazil o izvoru in lastnini vozila oziroma dodatno vgrajenih delov vozila (okvir), dokazila o carinjenju vozila ali pa posedujejo samo pogodbe, na katerih podpis prodajalca - dosedanega lastnika kolesa z motorjem ni overjen pri notarju. Upravne enote so zaradi tega pripravile ustrezne obrazce pisne izjave lastnika kolesa z motorjem, ki jih bodo lastniki ob registraciji koles z motorjem podali na upravni enoti, in ki bodo nadomestile te eventualno manjkajoče dokumente.

Take pomanjkljivosti dokazil se bodo upoštevale le za tisti promet koles z motorjem, ki je bil opravljen pred 01.05.2002, za promet s temi kolesi od navedenega datuma dalje, pa bodo upravne enote zahtevale predložitev vseh ustreznih dokazil, predpisanih za registracijo koles z motorjem.

In še nekaj! Za voznike koles z motorjem, ki bodo po 01. 05. 2002 vozili v cestnem prometu neregistrirano kolo z motorjem, predpisuje zakon o varnosti cestnega prometa denarno kazen 25.000 SIT, ki se izreče takoj na kraju prekrška. Zato je smiselno, da si vsi lastniki koles z motorjem, ta vozila pravočasno registrirate. ▲

Foto Peter Cesar

ZM d.d.
ZAVAROVALNICA

PE Podružnica SLOVENJ GRADEC

tel.: (02) 88 12 700, (02) 88 12 730,

fax: (02) 88 12 737

IZBERITE MODRO SVOJO POT

Zavarovalnica Maribor d.d.

zanesljiv partner za vse vrste

zavarovanj.

VIKTORJA BREZNIKA - FIKANA NI VEČ

FRANC JURAČ

Kdo ga ni poznal, vedno veselo in zabavnega, ki nikoli ni skrival dobre volje. Bil je človek z bogatim in pestrim življenjem - kovač, vesten in priden delavec, zagrižen sindikalist, kulturnik, član turističnega društva ter vzoren in spoštovan krajan. Poznali smo ga kot pevca in vnetega glasbenika, ki je že v mladih letih vzljubil svoj najljubši instrument bariton. Z njim je igral vse življenje od svojih najlepših mladostnih let pa vse do svoje prerane smrti, ko je tretjega marca 2002 med nastopom na odru na šestem festivalu polk in valčkov na Koroškem na Prevaljah omahnil in umrl. Pretreslo nas je ob njegovi smrti in zastal nam je dih. Nismo mogli verjeti, da Fikana ni več, da je umrl vse prezgodaj in tako nepričakovano.

Svetlobo belega dne je zagledal 27. julija leta 1933 v Pamečah pri sveti Ani na Vavkanovi kmetiji, kjer je bila številna kmečka družina. Trdo življenje, vojna in borba za življenje je družino vodilo, da se je preselila v Troblje k Šetlovim. Ko je osnovno šolo končal v Pamečah, se je izučil kovaškega poklica pri Kovaču v Trobljah. Leta 1952 je bila njegova prva zaposlitev

v železarni Ravne na Koroškem. Po treh letih železarskega dela se je zaposlil v tovarni kos in v poznejšem Fecru v Slovenj Gradcu. Vajen težkega dela iz svojih mladostnih let je veliko svoje življenske energije daroval "fabriki" kot delovodja v kovaški delavnici in kot mentor mnogim sodelavcem, ko so se učili kovaškega poklica. Za svoje prizadevno delo v tovarni, kateri je bil zvest vse do leta 1987, ko je odšel v pokoj, je leta 1983 prejel odlikovanje z osrednjim državnim priznanjem "Znak dela s srebrnim vencem".

Leta 1957si je pričel ustvarjati družino. Poročil se je z Marijo Pačnik, s katero sta kmalu v Pamečah pričela graditi hišo. V toplem in prijetnem družinskem ognjišču sta dala življenje hčerki Vikici in sinovoma Andreju in Daniju. V družini so pričeli gojiti lepo ljudsko in cerkveno petje, prelepa domača pesem pa je nastajala iz ljubezni in trdega življenja ter mukotrnega dela. Pesem, ki je lajšala tegobe življenja je dajala navdih in upanje v boljši jutri. Pesem je Fika prenašal od starih staršev iz roda v rod. Skupaj z ženo Marijo sta negovala in širila petje na svoje otroke in vnuke in petje "Družine

Viktor Breznik - Fika na zadnjem nastopu na Prevaljah.

Breznik" je bilo vselej in povsod nad vse dobro sprejeto.

Velika ljubezen je bil Fikanu instrument bariton. Z njim je igral in basiral skoraj pedeset let. Preko 37 let je igral z Ansambлом Štirih kovačev, kot doto v ansamblu pa je zapustil znano in šaljivo skladbo "BAHAČ" na katero je bil s svojim odpetim debelim glasom še kako ponosen. Z ansambлом Štirih kovačev je Fika pomagal ponesti ime svo-

jega kraja, Koroške in Slovenije v svet Kanade, Amerike, Evrope in v republike nekdanje naše skupne države ter v vse kraje naše lepe Slovenije. Ponosen je bil na prejeta številna priznanja, ki jih je dobil za svoje delo na različnih področjih. Še posebej pa je bil vesel Bernekerjeve nagrade, ki jo je prejel za delo v kulturi, posebej pa še za ohranjanje in negovanje izvirnega ljudskega petja. ▲

Šenturšeljce so raztegnjene anekdote iz kmečkega življenja. Duhovite in razigrane. V javnosti nikjer ni naveden avtor. Doma se je vedelo in ve za ime avtorja: dr. Franc Sušnik. Te svoje drobne zgodbe je objavljajl v Kmečki ženi v letih od 1939 do 1940. V vseh jezikoslovnih pogovorih je pisatelj zagovarjal jezikovne korenine zemlje in narečne prvine. Iskrive domačjske zgodbe (popestrene z duhovitimi podobami Antona Repnika) so izšle v knjižni obliki ob stoti obletnici pisateljevega rojstva leta 1998 v založbi Kulturnega društva Mohorjan.

BRANE ŠIRNIK

Iz dragocene knjižice, ki sodi v vsako domačo knjižnico smo si z dovoljenjem za pokušino izposodili naslednji biser:

ŠENTURŠELJCE

Dr. FRANC SUŠNIK

KAJ SE JE PRIPETILO STAREMU UČITELJU PONGRACU

Gospod Pongrac je bil učitelj na Selah. Bil je stare sorte učnik, ki ni maral za novo šolsko modo in je učil otroke to in tako, kar in kakor jim je bilo za dom in življenje potrebno. Zaradi tega so ga imeli ljudje radi in tudi višji predstojniki so ga morali pohvaliti.

Bilo je nekega soparnega popoldneva v juniju. Najprej je pripovedoval otrokom mično pripovedko iz domačih hribov, otroci so jo ponovili, potem so brali, računali, nato so zapeli, zdaj jim je dal vajo za lepo pisanje. V razredu je postalo

tiho, da bi čul miš. Najmanjši v prvih klopih so molili svoje jezike iz ust, vlačili peresa počasi in previdno gor pa dol in gor pa dol, večji zadaj so pisali že dokaj spretno, stari Pongrac pa je sedel za mizo, da bi si malo oddahnil. Bilo je soparno v sobi, otroci so podrsavali z nogami, peresa so praskala po papirju, skozi odprto okno je zaspano pribračal čmrlj, učitelju so jele oči lesti vkup. Zdaj mu je zdrknil levi laket z mize, nato mu je zdrknil še desni, potem mu je zdrknila glava za mizo in zaspal je trdno kakor Adam v raji. Dečki so se smejali, deklice so hihljale, bilo pa je vse tiho, čuti je bilo le Pongračevo glasno smrčanje.

Iznenada so se odprla vrata in v razred je vstopil gospodski mož z naočniki. Nihče drug ni bil kakor sam gospod šolski nadzornik. Pogledal je po otrocih, pogledal k mizi - pa je vedel, kodi ga je. Nekoliko porogljivo se je namrdnil, kakor da je hotel reči: "Na, že vem, koliko je ural!" Dečki in deklice so začudeno zijali v njega in se vznemirili. Tedaj jim je nadzornik pomignil in šepnil: "Bodite čisto tiho in pišite pridno dalje!" Nato se je splazil v zadnji klop, ki je bila prazna, in se je tam usedel. Čez nekaj časa je zabrunda: "Na, sem pa radoveden, kako dolgo bo takole godel!"

Pa tudi nadzorniku so jele oči

IZŠLA JE KNJIGA ANE URŠEJ IZ MOJIH SRČNIH PREDALOV

MARIJANA VONČINA

Ana Uršej (druga z leve) na promociji zbornika »Pocvitanje« v domu upokojencev v Slovenj Gradcu 15. novembra 2001

Kako opiše samo sebe, je zgovorna pesem

»MED SONCEM IN SENCO«:

Vedno v senci sem živela, daleč od sončne strani, žalostne pesmi sem pela vse svoje dni...

Zdaj v moji jeseni senca več ni in sonce se mi rahlo smeji...

Zakaj se nisi borila, zakaj v senco si se skrila? Moji žarki močni so, oni vse razumejo...

Šla sem skozi šolo modrosti, ki ji ne manjka kreposti, v senci več ne bom živela, to knjiga življenja mi je razodela.

Gospo Ano Uršej poznamo vsi, ki se ukvarjamo z ljubiteljskim pisanjem. Prav tako je poznana bralcem Viharnika in tudi drugih ravij po objavljenih prispevkih.

Gospa Ana je pravzaprav častna članica naše literarne sekcije pri Društvu upokojencev Slovenj Gradec. Kadarkoli jo povabimo na naša srečanja in prireditve, vedno pride in nam vesela prebere kaj svojega.

Zelo sem se razveselila njene knjige, zato moram o njej napisati nekaj svojih vtisov.

Najprej pa bi iz knjige prepisal nekaj posvetilo:

»Mami!

Kar nekaj časa je trajalo, da je del vsega lepega, kar si napisala, izšlo v knjigi. Medtem si postala tudi že prababica. Ker občudujemo in cenimo tvoj pisateljski dar ter si želimo, da bi se to, kar si ustvarila, ne izgubilo in zatoni v pozabo, smo ti skupaj s prijaznima lastnikoma Tiskarne Grešovnik z Brd Ano in Mirkom omogočile izid te knjige.

Naj ti pove, kako zelo si naša in kako ponosne smo nate.

Tvoje hčerke«

Pa še nekaj osnovnih podatkov

o knjigi. Obsega 184 strani, spremno besedo je napisala Ana sama, besedo o avtorici pa je napisal Stane Koselj. Vsebuje pa 27 kratkih črtic in 91 pesmi.

Občudujem Anin pretanjen posluš za vsakdanja dogajanja in njen kritični odnos do krivic in človeške zlobe in neprijaznosti.

Na drugi strani pa je njen posluš za vse dobro in lepo neizmeren. Njen pisateljski dar je zorel dolga leta in nabralo se je toliko dogodkov in vtisov, da je v njenih zrelih letih izbruhnil pravi vulkan izpovedi.

Njene črtice so zapisi vtisov zgodnjega otroštva, težkih a lepih mladih let, tegob vojnega časa, sreče in žalosti v družini, samote, boleznin in obenem radosti poznih let.

V pesmih izpoveduje svoje čustvene odnose do ljubezni, družine, narave, tegob in radosti življenja in drobnih vtisov svojega vsakdana.

Ani Uršej želim v svojem in v imenu literarnih sodelavcev - upokojencev, še veliko navdiha, zdravja in sreče v krogu njenih dragih. ▲

vkup lesti. Hoja - saj je bilo do Sel poldrugo uro v hrib - ga je dala, v šoli je bila vročina, otroci so z nogami podrsavali, peresa so praskala po papirju, skozi odprto okno je zaspano pribračal čmrlj; gospod nadzornik je začel dremati. Zdaj mu je zdrknil laket s klopi, kmalu mu je zdrknil še drugi, nazadnje mu je čunknila glava na klop in gospod nadzornik je zaspal kakor Kralj Matjaž v Peci. Dečki so se posmihali, deklice so hihljale, bilo pa je sicer vse tiho, le da sta žagala in hrlila zdaj dva: učitelj Pongrac malo višje, gospod nadzornik pa bolj v basu.

Več kot četrto ure sta jo možaka rezala, otroci nalogo pisali in jeli tiho svoje reči v torbe spravljati. Tedaj - bilo je pet minut pred tremi - se je mojster Pongrac zbudil. Pomel si je oči in se ozrl po svojem drobižu.

Ali kaj je bilo tam v zadnji klopi? Sveta nebeška Pomagalka! Volk med jagnjedi!

Od strahu je mojster Pongrac ves otrpnil in se ni ganil. Šele, ko je videl, da njegov strah mirno spi, se je okorajžil in ko blisk mu je šinila misel v glavo. Počasi je stopil h klopem in je otrokom šepnil: "Otroci, lepo pridni bodite; vidite gospod nadzornik so trudni; pojdite, pa tako, da jih ne zbudite! Molili danes ne bomo."

Otroci so svojega učnika razumeli. Ko da so slutili nevarnost, ki preti njihovemu učitelju in njim samim, so se izognili vsakemu ropotu in se splazili čisto tiho iz sobe. Za bosonogo mladino je zdrknil učitelj skozi duri in v razredu je ostal sam gospod nadzornik ter vlekel svojo dreto enakomerno naprej. Zopet je minilo četrto ure,

tedaj je veter stresel oknico in od hreska se je gospod zbudil. Sprva ni vedel, kje je, in se je oziral kakor kukavica, ko se izleže v vrabčjem gnezdu. Potem se mu je posvetilo in jezno je stopil dvakrat po sobi gor in dol. Nazadnje jo je mahnil v gostilno, si najel sobo in se ta večer ni več prikazal.

Drugo jutro je prišel nadzornik zgodaj v šolo. Mojster Pongrac ga je sprejel brez zadrege, priklonil se je in dejal pogumno: "Dobro jutro gospod nadzornik! Kako ste me iznenadili! Pristrčno pozdravljeni!"

Strogi gospod ga je malo začudeno pogledal: "Veseli me, gospod učitelj, da vas najdem zdravega in čilega." Začelo se je izpraševanje. Vse je šlo kot namazano. Otroci so znali da je bilo veselje. Nadzornik je kaj kmalu opazil, da učitelj Pongrac svojih ur v šoli ni prespal. Zaradi tega je postal prijaznejši in ni včerajšnjega dogodka ne z besedo omenil. Malo pošaliti pa se je vendar hotel. Na kraju je namreč velel, naj berejo iz Zgodb svetega pisma tisto zgodnico, kjer stoji: "Ko pa so ljudje spali, je prišel sovražnik in jim je zasejal plevel v žito."

Gospod Pongrac je malo zardel, nadzornik pa ga je potrepljal po rami in dejal dobre volje:

"Gospod učitelj, če plevel zraste, sva kriva midva oba. Populiti ga morate pa vi sami."

Tedaj sta se šolnika eden drugemu nasmejala, stisnila sta si roki in se prijazno poslovila. ▲

DIVJI PETELIN IN ŠE KAJ V ČRNI

JANEZ ŠVAB, inž.gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Ne, nič ne bi bilo neobičajnega, če bi v tem času, ko se divji petelini ženijo (kot radi strokovno rečemo »rastijo«), kateri na vsem lepem priletel v Črno. Saj se večina bralcev naše revije spomni kakšno leto nazaj, kako so ga v Mežici že kar odganjali iz pokopališča ali pa, ko je prišel pogledati smučišče na Ošvenu. Tako se sedaj v Topli kaže največkrat le domačemu Končnikovemu Anziju, videli pa so ga že tudi drugi. Hormonske motnje, motnje v bivalnem okolju in še drugi vzroki lahko povzročajo te motnje, no v tem članku pa ne bi o tem.

Turistično društvo je v goste povabilo avtorje filma o divjem petelinu. Prihajajo iz Velenja; to so Damjan Kljajič, Tomo Čonkaš in Milan Cerar, ki so marsikatero noč in dan preživeli na Smrekovcu. Povabili smo tudi bivšega sodelavca iz Črne magistra Mirana Časa, ki je sedaj zaposlen na Gozdarskem inštitutu Slovenije, kjer se ukvarja predvsem s proučevanjem življenjskih okolij divjega petelina in s spremembami v okolju. Izvedeli smo marsikaj zanimivega o povezanosti ohranjenih gorskih gozdov in o številčnosti tega bisera naših gozdov. Za skrivnostnost sta poskrbela Dretnikova Mari z zvoki, ki jih dajo le citre in mladi Tomaž Havle, ki pa je nam povedal, kaj se je pisatelju in ljubiteljskemu lovcu Francu Finžgarju dogodilo na lovu petelina, pa še to, da je potrebno biti na tem lovu strpen, previden. Včasih odleti že po najmanjšem dotiku podplata čevlja in smrekove vejice na tleh.

Osebnostno se štejem med dokaj dobre poznavalce te prečudovite ptice, vendar je bilo zanimivo videti (še sam ne vem katere olupšave bi uporabil) posnetke ne samo divjega petelina, pač pa tudi ruševca, planinskega orla in drugih redkosti našega visokogorja.

Dober teden po tem smo organizirali čistilno akcijo. Na kar tradicionalno delovno srečanje povabimo vse, ki imajo radi to našo Črno lepo, urejeno.

Morda se kdo še spomni, da se je podobne akcije v lanskem letu udeležila dvajsetina vseh Črnanov.

Za popestritev pa smo letos povabili strokovnjakinjo iz Drevesnice OMORIKA, Marino Her-

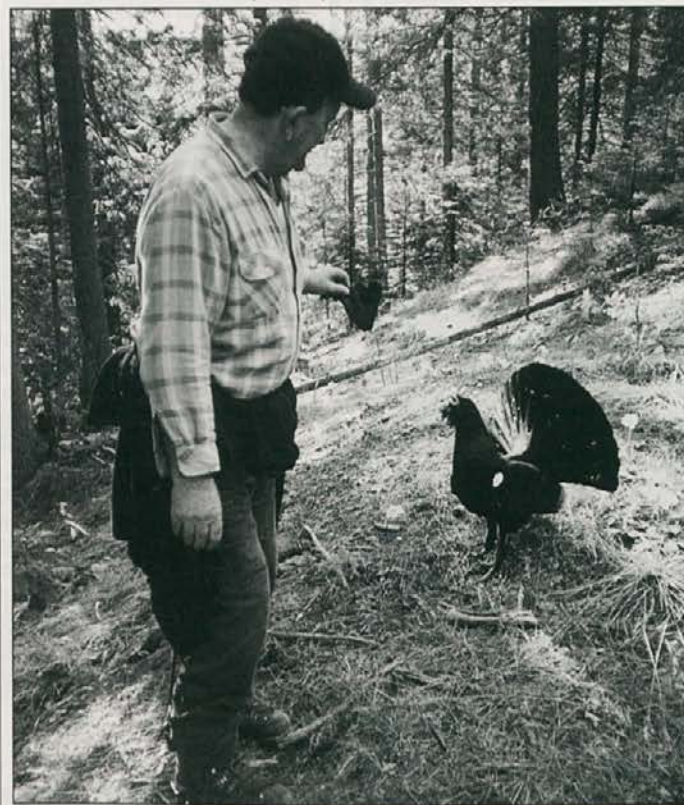
V razkazovanju

Fotografije Ivan Kočnik

Napad na lado

Tudi Maks ni bil varen pred njim

man - Planinšec in Vlada Planinšca. Pripravila sta res kvalitetno predavanje z diapozitivi z naslovom NAČRTOVANJE OKRASNEGA VRTA. Ni nas bilo veliko, ki smo se udeležili tega predavanja, smo pa vsak v svojih mislih že takoj po odhodu »načrtovali in vzgajali v svojem vrtu«.

Letošnja čistila akcija bi morala biti v soboto 6. aprila, vendar nam jo je zagodel več kot potreben dež in nekaj centimetrov snega. Ni pa to zmotilo Javorcev, ki so se dobili in očistili Javorje že en dan prej. Ribičev, ki so se podali v vse v Črno prodirajoče potoke, pa tudi dež in celo sneg nista motila.

Preložili smo delo, vendar nam je vreme tako nagajalo, da smo delo speljali šele po štirinajstih dneh, na smolo prav v takšnem slabem vremenu. Mokrota pa ni motila tudi lovcev LD Koprivna - Topla in Bistra, osnovnošolcev iz Črne, gojencev Centra za usposabljanje, delo in varstvo in delavcev Zavoda za gozdove Slovenije KE Črna, da se ne bi zbrali in odšli proti vsem dolinam, ki vodijo iz sedaj še polepšane Črne proti čudovitim planinam. Delo pa smo le končali pred svetovnim dnevom zemlje - 22. aprilom. Lovci LD Pogorevc in šolarji iz Žerjava pa so podobno čiščenje opravili v torek. Še pametnejši so bili kot mi, saj jih dež ni motil. Vsi sodelujoči smo si bili edini, da smo še vedno pustili kje kakšen odpadke, kakšno ljudsko sramoto; vendar je nas pri delu videlo kar precej ljudi, ki bodo jutri sami pri sebi rekli: »Ne, ne smem tu odvreči smeti, saj se spomnim, ko sem lansko leto ob čistilni akciji videl osem, devetletne otroke, ki so ob dežju pobirali smeti!«

Tudi za kulturne prireditve je bilo nekaj časa. Poleg dobro obiskanih »Caffe theatrov« so domačini in gostje Črne lahko pogledali zanesenjakke iz Šmiklavža, ki so se temeljito »sprli za mejo« v igri »Kje je meja?«. Za povrh so nam zapeli še fantje iz Graške gore, ki so pred kratkim izdali kaseto, na kateri je večina njihovih lastnih pesmi. Cestitamo!

Začela se je sezona prireditvev, tudi čas, ko se da priti do vseh naravnih in kulturnih znamenitosti, ki jih v Črni ne manjka. Lep kraj, gostoljubni ljudje, zanimivosti - torej pridite. ▲

* 1914
+ 2002

Smrt je bolečina,
nazaj ni več poti.
Materina ljubezen
je bila vrlina,
ki nikoli ne zbledi.
Ješovnik

TEREZIJA PAČNIK

Tiho in mirno je zaspala naša ljubeča mama, babica, prababica, teta in botra. Že nekaj časa je ugašala kot sveča, dokler ji ni povsem usahnil vir življenja v naročju vnukinje Zinke, zjutraj 1. marca.

Terezija se je rodila 23. septembra 1914 na veliki kmetiji v Šmihelu nad Mozirjem. Očeta ni nikoli videla, ker je bil ta čas na Soški fronti, kmalu po njenem rojstvu pa je padel. Spominjam se obiskov pri stari mami, kjer sem večkrat z zanimanjem prebirala njegova pisma, ki jih je pisal iz vojske. Najbolj mi je ostala v spominu z zlatom obrobljena podoba angela varuha, ki jo je pisal svoji nekaj mesecev stari hčerki Treziki. Pisalo je: "Bodi zdrava in pridna, da bodo mogli mama spat po tebi; te poljublja tvoj ljubeči oče."

Kljub težkim časom po vojni je ob skrbni mami, s sestro in še s štirimi brati zrasla v lepo dekle. Bila je članica Marijine družbe. Tako je odrasla med prijetno, veselo družbo, ki je ni nikoli pozabila. Še sedaj, v zadnjih mesecih, se je podzavestno v mislih pogovarjala s svojimi prijateljicami iz mladosti. Po nekem naključju se je srečala s Šašlovim Ivanom, ki je ni mogel več pozabiti. Tako se je 16. maja 1938 primožila na 4 ure oddaljen Razbor, na veliko in strmo Šašlovo kmetijo. Rodilo se jima je osem otrok in vzela sta še dve mali deklici v rejništvo, Ivanko in Tončko, ki je še danes naša, štiriletna Lenka pa se je ponesrečila leta 1945.

Prišla je druga svetovna vojna. Mož Ivan je bil mobiliziran v Nemčijo. V tej vojni so se borili tudi njeni štirje bratje, za katere je trepetalo njeno srce. Eden izmed bratov je bil na Kramarici težko ranjen in potem med pogimi izdan in ubit. Pustil je pet malih otrok. Tudi Terezija je veliko pomagala partizanom. Prav na njihovem dvorišču so se velikokrat bili boji.

Težka leta so minila, utrdila so njen značaj. Radodarno je delila zabelo in kruh revnim osebam. Kljub delu in skrbi pa je doživela tudi nekaj lepih časov. Zelo rada je prisluhnila lepi pesmi in vižam, ki jih je mož Ivan izvalil iz svoje frajtonarice.

Po petdesetih letih prve poroke sta 14. maja leta 1988 obhajala še zlato poroko in 11. julija leta 1998 biserno. Leta 1997 je mož Ivan praznoval svojo 90 - letnico, nato pa je umrl 7. aprila 1999. Najbolj pa jo je prizadela smrt enainpetdesetletnega sina Vinka, ko se je smrtno ponesrečil lansko leto. Ta udarec je tudi načel njeno zdravje in je vidno začela pešati. Kap ji je vzela spomin, govor in druge čute.

Naša draga mama je odšla, njeni nauki in dobra dela pa nam bodo ostala.

Mihaela Lenart

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame in babice se vsem, ki ste kakorkoli pomagali v teh žalostnih dneh iskreno zahvaljujem. Posebno se zahvaljujem negovalki na domu Andreji, dr. Markovičevi, gospodu župniku Leopoldu Koratu za tolažilne besede in pogrebni obred ter vnukinji Marti za lep govor. Hvala pogrebni službi iz Šentilja pri Mislinji, vsem darovalcem cvetja, sveč in denarja za svete maše. Vsem še enkrat najlepša hvala.

Žalujoči otroci z družinami.

* 1941
+ 2002

Smrt je bolečina,
nazaj ni več poti.
Materina ljubezen
je bila vrlina,
ki nikoli ne zbledi.
Ješovnik

DRAGO URŠNIK

Žalostno in boleče se je 25. februarja 2002 razširila vest, da se je s traktorjem smrtno ponesrečil Drago Uršnik, gospodar Pokove kmetije v Šentjanžu nad Dravčami. Tragedija pridnega in skrbnega gospodarja je še tembolj težka in boleča, ker je podobna usoda zadela tudi njegovo ženo, ko se je leta 1987 tudi ona smrtno ponesrečila. Po smrti žene je Drago na kmetiji ostal sam. Smrt ga je hudo prizadela, še zlasti zato, ker je moral prevzeti vso gospodarjenje in delo na kmetiji na svoje rame. Bil je priden in skrben gospodar, spoštovan sosed in prijatelj vsakomur. Ob delu, ki ga na kmetiji ni nikoli manjkalo, je vedno našel čas tudi za svoje razvedrilo. Ljubil je šport in bil strasten navijač nogometnih tekem, rad je bral knjige in v njih iskal sprostitvev in znanje. Ko pa je ob nedeljah na svoji kmetiji vse postoril, pa je rad zahajal na Kremzarjev vrh, kjer se je srečeval s planinci, se z njimi družil in pogovarjal. Takega kot smo poznali Draga Uršnika bomo ohranili v lepem in trajnem spominu.

F.Jurač

Ne žalujte, ker je odšla;
veselite se, da je bila.

ZAHVALA

Tiho je odšla naša ljubljena mama, draga babica, prababica

TEREZIJA DRAŽNIK

Komaj nekaj dni pred začetkom pomladi smo se v lepem številu zbrali pri šentjanski mrliški vežici, od koder smo pospremili na zadnjo pot drago Terezijo Dražnik.

Terezija se je rodila 20. septembra 1918 na Ocvirkovi domačiji. Njena otroška in mladostna leta so bila en sam trnjev venec. V družini je bila prva izmed desetih otrok. Kmalu je morala sama služiti svoj kruh. Odrasla je spoznala zalega fanta Ivana, s katerim se je pozneje poročila. Na začetku je v njuno vezo posvetilo le malo sonca, saj se je pričela vojna in Ivan se je priključil partizanom. Mlada Terezija je doma trepetala za njegovo življenje. Kratki so bili trenutki dnevo ali noči, ko sta se le bežno srečala. Iz vojne se je srečno vrnil in naselila sta se v majhno hišico pri Založniku v Zavodnju. Družina se je povečala, treba je bilo poiskati drugi dom in našla sta ga v Javorju pri Polovniku. Leta 1948 sta preživela najlepše skupne trenutke, ko sta se poročila. Ustvarila sta številno družino, a iznenada je prišla v hišo žalost, ko je leta 1958 umrl mož Ivan, pod srcem pa je Terezija nosila desetega otroka, ki nikoli ni spoznal očeta. Sama jih je vzgajala, otroci pa so ji po svojih močeh pomagali.

Sedaj, na stara leta, ko je že oslabela, je bila nekaj let pri hčerki Tereziki v Šentjanžu. Načela jo je bolezen in morala je v bolnico v Maribor. Ko je delno okrevala, se je za nekaj časa preselila k sinu Ediju na Falu. Tam pa se je iztekla njena življenjska pot. Tiho se je pridružila svojemu možu Ivanu.

Zajokala so srca otrok: Ivana, Rudija, Štefke, Trezike, Fanike, Edija, Milana in Alojza. Ostala je v njih, prav tako pa v potomcih vnukih in pravnukih, ki bodo večkrat spraševali, kje je njihova bica.

Tudi mi smo imeli radi vašo mamo, zato vam v tolažbo izrekamo besede sožalja.

Viktor Levovnik

SPOMIN**URŠKA PAČNIK**
24.09.1909 - 23.04.2001**HELENA VINDIŠ**
22.04.1953 - 28.04.1998**ANTON PAČNIK**
07.10.1945 - 21.03.1996

V meglicah časa živijo spomini lepega,
v njih so nepozabni trenutki,
ki ste jih preživeli z nami in za nas.
Težko je pozabiti nekoga, ki nam je bil drag,
še težje izgubiti ga za vedno,
a najtežje naučiti se živeti brez vas.

Lepo je bilo, ko ste bili z nami, boleč in žalosten je spomin
na pomladne dneve, ko ste nas za vedno zapustili.
Zelo vas pogrešamo! V duhu smo vedno z vami!

Hčerke: Danica, Mojca, Jožica in sin Stanko z družinami,
vnuki in pravnuki.

V SPOMIN

Dne 4. decembra lanskega leta 2001 smo se spomnili oblet-
nice, odkar je v ranih jutranjih urah na domačem dvorišču ugas-
nilo življenje

ALOJZA OSERBANA - LEČNIKOVEGA LOJZNA.

Da je njegova smrt kruta resnica, najbolj občutita sestra in
brat, ki sta ostala sama na kmetiji pri Zgornjem Lečniku.

Življenje na kmetiji zahteva človeka, kakršen je bil Lojz, ki je
bil predan delu, rad je imel ljudi, zemljo, gozd, živali. Povsod se
pozna, da je njegov korak za zmeraj obstal.

V tolažbo in morda v oporo je marsikdaj misel, da človeka,
ki ga bogovi ljubijo, pokličejo k sebi.

Lojznu zaželimo miren in spokojen sen, ki se mu je prehitro
predal.

Andrej Sedar

Nekoč bomo vsi kakor oblaki,
ki ob večeru drse na zapad.
V jutru jih ni več in le zvezde
so videli njih konec...
K. Mauser

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi nadvse skrbne in ljubeče
mame, babice in tete

MARIJE STERKUŠ,

po domače Sterkuševe Micke iz Šentilja pod Turjakom, se
iskreno in najlepše zahvalujemo vsem in vsakomur, ki ste bili z
nami v trenutkih neizmerne bolečine in globoke žalosti. Posebej
toplo se zahvaljujemo oddelku in strežnemu osebju intenzivne
nege internega oddelka slovenjegraške bolnice, zdravnicama
Metki Epšek Lenart in Leonardi Pirmanšek, društvu upokojencev
in rdečemu križu Mislinja. Posebna hvala tudi govornku Marjano
Križaju za ganljive besede in gospodu župniku Tinetu Tajniku
za opravljan pogrebni sloves, cerkvenim pevcem za žalostinke
ter pgrebni službi Jerneja Zaveršnika. Še enkrat vsem in vsako-
mur hvala, tako kot sosedom in znancem, ki ste z nami delili
bolečino.

V neizmerni žalosti slovesa: hčerke Anica, Marija, Ivica, Marjan
in Janko z družinami ter vnuki in ostalo sorodstvo.

Pomlad se na zemljo vrne,
petje slavcev se zbudi,
v cvetju zemlja se zagrne,
zame pa pomladi ni.

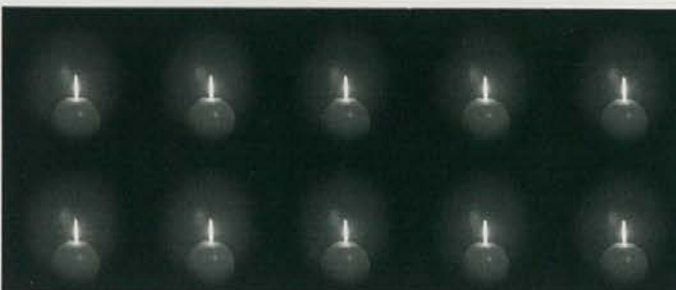
ZAHVALA

Ob vse prerani izgubi našega dragega moža, očeta dedka
in brata

VIKTORJA BREZNIKA iz Pameč 32

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijatel-
jem in znancem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na
njegovi zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje, sveče in za
svete maše. Prav lepa hvala govornikom Antonu Kotniku in Mitju
Šipku za ganljivo izrečene besede slovesa, pevcem CARINTHI-
JA CANTATA, cerkvenim pevcem, Pihalnemu orkestru za
zaigrane žalostinke, Robiju Marzelu in Janiju Merzdovniku za
zaigrano pesem. Hvala tudi gospodom župnikom Jožetu Firštu,
Avgustu Raščanu, Tinetu Tajniku in Janezu Tratarju za pogreb-
ni obred. Hvala tudi pogrebni službi Komunalnega podjetja
Slovenj Gradec.

Žalujoči: žena Marija, hči Vikica, sinova Andrej in Dani z
družinami ter sestra Anka in brat Tone z družinama.

KAKO JE NASTAJAL SPOMENIK NA ŽUPANKOVINI

MARLENA HUMEK

VEČER

MARIBOR, PONEDELJEK, 1. SEPTEMBRA 1980/CENA 5 DIN

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA

Glavni urednik:
Vlado Henigman
Odgovorna urednica:
Zarja Pahor

Leto XXXV
Št. 203 (9938)
Poštnina plačana
Port payé

SLIKA NA NASLOVNICI VIHARNIKA:

ŠT. JANŽ NAD RADLJAMI 66

Torek, 7. maja 2002,

dva dni pred devetim majem,
dnevom zmage nad fašizmom

Hiša na Župankovini mirno počiva in okna, v kateri se popoldne upre zahajajoče sonce, zažarijo kot oči. Partizan še vedno ponosno zre proti Peci. Ni ga podrla strela, ki je pustila sled na ramenu junaka, ni ga načel vandalizem kot mnogo kje drugod po Sloveniji. Ljudje, ki so ga postavili in njihovi nasledniki ohranjajo kljub spremenjenim časom spoštljiv odnos do zgodovine majhnega naroda, ki se je uprl fašizmu.

Na slikah:

naslovnica dnevnika Večer, 1. 9. 1980

Ivo Grögl, Maks Sušek, Viktor Gajkovič

Marlena Humek in Peter Vernik

in zgodba v slikah nastanka spomenika.

Fotografije:

MARLENA HUMEK, PETER VERNIK,
DANILO ŠKOFIČ

LACKOVIM BORCEM

V Radljah ob Dravi bodo letos počastili svoj občinski praznik, 10. avgust, s številnimi prireditvami in novimi objekti. Tako so na Muti že odprli novo tovarno nerjavečih armatur, zdravstveni dom je dobil nov prizidek, na Župankovini nad Radljami pa so obnovili domačijo in postavili spomenik borcem Lackovega odreda, ki so na kmetiji v boju z Nemci izgubili življenje leta 1944.

Na slovesnosti ob odkritju spomenika se je včeraj popoldne kljub močnemu dežju zbralo precej krajanov, predstavnikov radejskih in drugih družbenopolitičnih skupnosti, gostov in

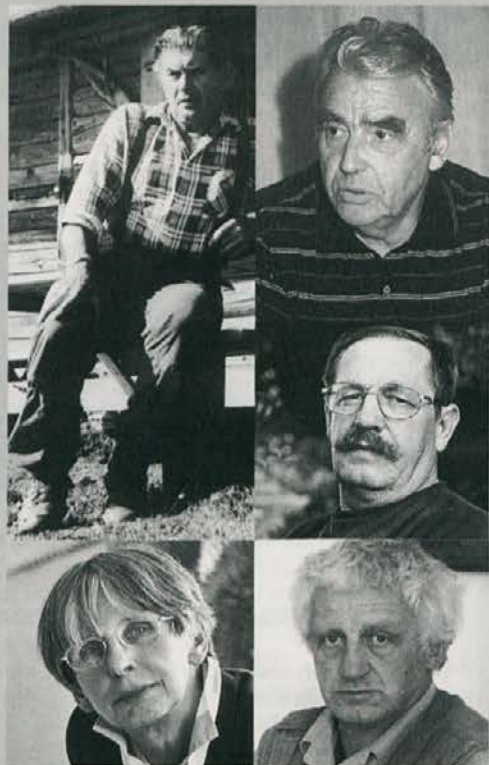
preživelih borcev odreda, ki je s svojim prihodom v te kraje iskro upora raznetil v ogenj zavednega boja. O pomenu spomenika in obnovljene domačije, ki ni le pomnik nekega zgodovinskega dogodka, ampak tudi dragocena etnografska pridobitev, je v slovesnem govoru spregovoril Franjo Vesenj, pomočnik politkomisarja 1. bataljona Lackovega odreda.

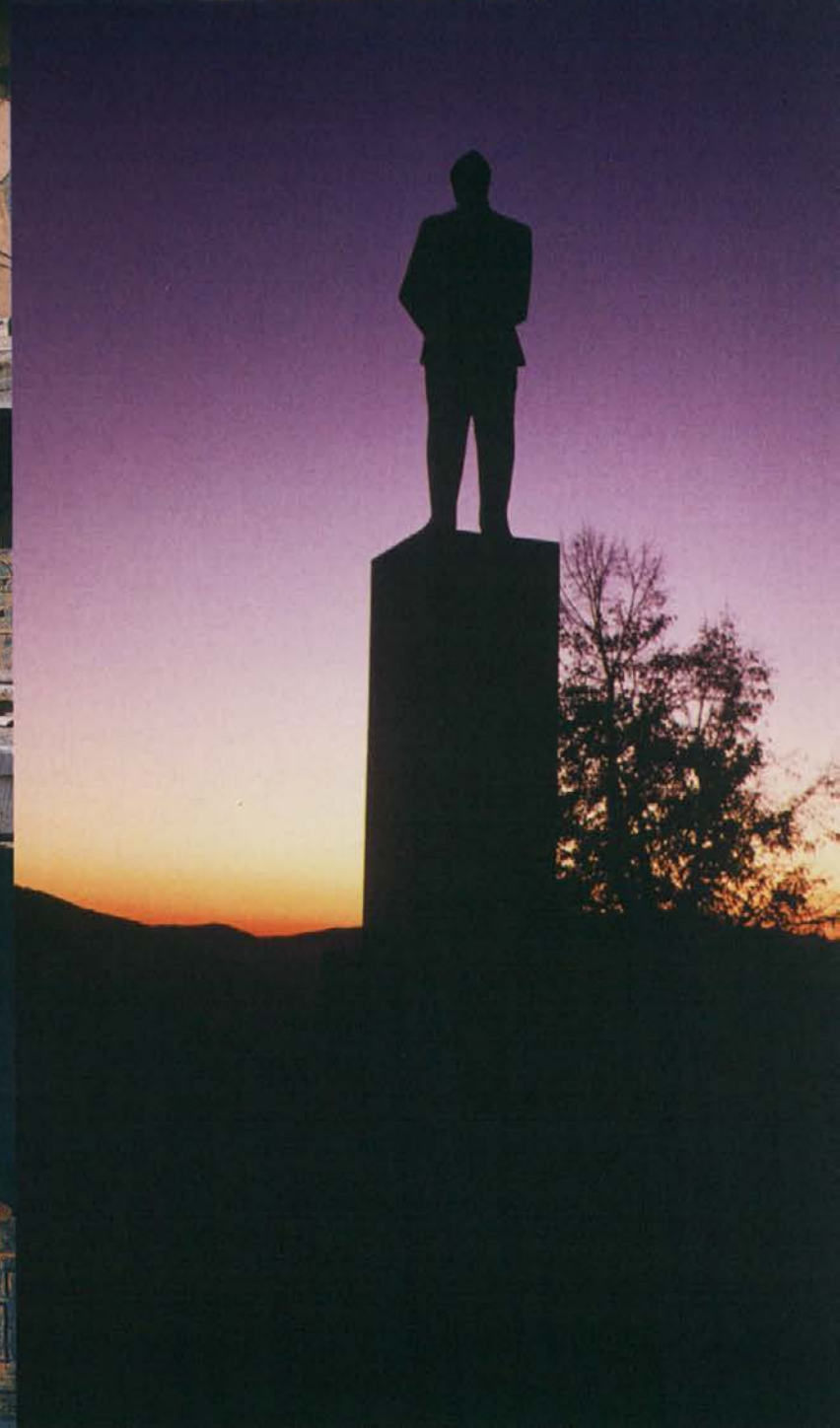
Kip partizana, ki ponosno zre proti Peci, je delo Viktorja Gajkoviča. Okolje je uredila inženirka arhitektke Marlena Humek-Pehani, akademski slikar

Peter Vernik pa je izdelal grafitno obdelavo na steni ob vходу v domačijo. Za idejno zasnovu obnovitve na Župankovini je poskrbel mariborski zavod za spomeniško varstvo.

Projekt so denarno in organizacijsko podprle občina Radlje, kulturna skupnost Slovenije in mnoge občinske organizacije združenega dela, mladinci pa so pri obnovi pomagali s prostovoljnimi delom. V kleti, kjer je pred 36 leti padlo sedem partizanov, je razstavil svoja dela kipar Janko Dolenc iz Vuzenice.

(foto: D. Škofič)

GOZDNO GOSPODARSTVO SLOVENJ GRADEC

Vorančev trg 1

2380 Slovenj Gradec

Telefon, nc: 88 43 332, Faks: 88 42 684

E-mail: viharnik@gg-sg.si

SERVIS

Če ste lastnik tovarnega vozila, gradbenega ali kmetijskega stroja, potem prav gotovo potrebujete nekoga, ki vam bo pomagal skrbeti zanj.

S svojimi dolgoletnimi izkušnjami in usposobljenimi delavci vam nudimo:

- vzdrževanje vseh vrst tovornih vozil z nadgradnjami
- montažo in vzdrževanje hidravličnih dvigal
- merjenje tlakov in nastavitve varnostnih ventilov
- avtooptiko za tovorna vozila - merjenje nastavitve stekanja koles in osi z lasersko optično merilno napravo
- centriranje koles za tovorna vozila
- demontažo in montažo avto-

plaščev tovornih vozil, gradbenih strojev in traktorjev do velikosti 56"

- prodajo vseh vrst avtoplaščev proizvajalcev Bandag, Sava, Semperit, Goodyear, Debica,...
- po konkurenčnih cenah obnovo izrabljenih pnevmatik
- pranje tovornih vozil z ročno enokratno napravo
- vzdrževanje in popravilo gradbene mehanizacije
- vzdrževanje in popravilo kmetijske mehanizacije (smo po-oblašeni servis traktorjev UNI-VERSAL)
- montažo in popravilo gozdarskih vitlov
- varenje, struženje, rezkanje

Obiščite nas ali pokličite za dodatne informacije!

PE SERVISI

Pameče 151, 2380 Slovenj Gradec

☎ (02) 88 46 100

Telefax: (02) 88 46 109

T R G O V I N A

LES

SPECIALIZIRANA TRGOVINA
ZA OSKRBO GOZDARSTVA

V naši gozdarski trgovini LES v Slovenj Gradcu in Radljah vam nudimo vse, kar potrebujete za delo v gozdu:

vso gozdarsko orodje in opremo za posek in spravilo lesa, kolesne verige za traktor ali tovornjak, zaščitna sredstva in oblačila za gozdarje, kosilnice in motorne kose, škarje za živo mejo, motokultivarje in še vse ostalo za delo v gozdu in na vrtu, itd...

Oglasite se pri nas.

SLOVENJ GRADEC,
Cesta na Štibuh 1
☎ 88/21 620,
faks 88/42 684
RADLJE (Dvorec),
Koroška cesta 68
☎ 88/71 423,
faks 88/71 239

koroška banka

Koroška banka d.d. Slovenj Gradec,
bančna skupina Nove Ljubljanske banke

AKCIJSKA PONUDBA KREDITOV V KOROŠKI BANKI!

**Znižali smo obrestne mere za osebne kredite in podaljšali čas odplačevanja kredita!
Uvedli pa smo dodatno še posebno znižanje obrestnih mer za stranke naše banke!**

V Koroški banki lahko najamete osebni kredit z dobo odplačila **do 6 let** z zavarovanjem pri zavarovalnici. V kolikor poslujete s plačilno kartico in prejimate plačo ali pokojnino na tekoči račun pri Koroški banki vsaj 6 mesecev ali več, vam bomo odobrili osebni kredit z nižjo obrestno mero.

V vseh poslovalnicah Koroške banke vam bomo z veseljem naredili izračun za kredit po vaših željah!

Znižali smo tudi obrestno mero za dovoljeno negativno stanje na tekočem računu.

Za vsa dodatna pojasnila smo vam na voljo v vseh poslovalnicah Koroške banke!

Koroška banka d.d.,
Slovenj Gradec, Glavni trg 30
Bančna skupina NLB